

Ind. Prov.
(9 B.)

VRIJE UNIVERSITEIT
VEREENIGING VOOR HOOGER ONDERWIJS
OP GEREFORMEERDEN GRONDSLAG

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

24. JUN. 1932.

UTRECHT.

JAARBOEK 1932
52^E JAARVERSLAG

VF

VER

VRIJE UNIVERSITEIT

VEREENIGING VOOR HOOGER ONDERWIJS
OP GEREFORMEERDEN GRONDSLAG

Geen duimbreed is er op heel 't erf
van ons menscheijk leven, waarvan de
Christus, die aller Souverein is, niet roept :
„Mijn!”

Dr. A. KUYPER,
(Souvereiniteit in eigen kring).

JAARBOEK 1932

52^E JAARVERSLAG

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

INHOUD

	Bladz.
Program voor de Twee-en-vijftigste Jaarlijksche Samenkomst, te houden te Leiden op 6 en 7 Juli 1932	5
Agendum voor de Algemeene Vergadering op 7 Juli te Leiden	7
Hoofdstuk I. § 1. Ter inleiding	9
„ II. § 2. Lijst van personen aan de Vereeniging en aan de Universiteit verbonden	11
„ III. DE VEREENIGING.	
§ 3. Jaarverslag der Vereeniging	17
§ 4. Financiën	21
„ IV. DE UNIVERSITEIT.	
§ 5. Algemeene Inlichtingen	28
§ 6. Overzicht Faculteiten en Hoogleraren	29
§ 7. Lotgevallen der Universiteit cursus 1930/31; Rede Prof. Dr. H. H. Kuyper	32
§ 8. In memoriam Prof. Mr. D. P. D. Fabius	43
§ 9. Studiebeurzen	44
„ V. BIJZONDERE STICHTINGEN EN FONDSSEN.	
§ 10. Studiefonds en Hospitium	45

PROGRAM

VOOR DE

Twee-en-vijftigste Jaarlijksche Samenkomst

te houden te Leiden op 6 en 7 Juli 1932.

I.

Op Woensdag 6 Juli, des avonds 8—9 uur, zal een *Ure des Gebeds* worden gehouden in de *Gereformeerde Kerk* aan de Hooigracht, waarin als voorganger zal optreden Ds. H. THOMAS, predikant te Leiden.

II.

Op Donderdag 7 Juli zal de *Algemeene Vergadering* gehouden worden van des morgens 10½ uur tot des middags 12 uur, in de „Stadsgehoorzaal”.

De leiding van deze vergadering is door H.H. Directeuren opgedragen aan den Hoogleraar Prof. Dr. J. WATERINK.

III.

In den namiddag zal de vergadering te 2 uur worden voortgezet ter bespreking van de agenda.

Op Donderdag, des namiddags 5½ uur, gemeenschappelijke maaltijd tegen betaling van f 3.—, in Restaurant „In den Vergulden Turk”, Breestraat 84.

Aan H.H. leden of begunstigers, die aan den maaltijd wenschen deel te nemen, wordt dringend verzocht, hiervan vóór 1 Juli kennis te geven aan den Administrateur der Vereeniging, Keizersgracht 166, Amsterdam.

Ook zal de Regelingscommissie zorg dragen, dat na den bidstond leden en begunstigers elkander kunnen ontmoeten en gezellig samen zijn in een der zalen van Hotel „Den Burcht”.

Tot deze samenkomst worden alle leden en begunstigers vriendelijk uitgenoodigd.

De Regelingscommissie :

Ds. H. THOMAS, Voorzitter.	TJ. KUYPERS.
Havenkade 5.	P. MAZUREL.
G. DE JONG EZN., Secretaris,	L. C. J. OBER.
Schelpenkade 41 ; telef. 3121.	Dr. P. DE PLANQUE.
H. M. MARKUSSE, Penningm.,	C. H. VAN ULDEN.
Hooigracht 76 ; giro 4002.	J. H. WATTER.
Mr. Dr. C. BEEKENKAMP.	Mr. G. VAN BAREN, Delft.
Ds. A. DE BONDT.	Ds. H. BROEKSTRA, Rijnsburg.
Ds. W. BOUWMAN.	Ds. J. J. DIJK, Leiderdorp.
Mr. P. E. BRIËT.	Ds. J. ERINGA, Oegstgeest.
Dr. P. JASPERSE.	Ds. J. H. JONKER, Werkendam.
Mr. A. KARSTENS.	Dr. J. C. RULLMANN, Wassenaar.
J. KARSTENS.	Dr. TH. RUYS Jr., Lisse.
A. KIEL.	Mr. L. SPREIJ, Oegstgeest.
Mr. P. G. KNIBBE.	W. WARNAAR, Sassenheim.
Mr. H. D. M. KNOL.	J. C. WIRTZ, Oegstgeest.
G. KUYPER.	Dr. J. H. VERLOOP, Wassenaar.

Woensdag 6 Juli zal, eveneens in de „Stadsgehoorzaal”, de Wetenschappelijke Samenkomst worden gehouden, ter bespreking van de (aan het Bureau der Vereeniging verkrijgbare) referaten van Prof. Dr. A. Goslinga en Prof. Mr. V. H. Rutgers.

Toezening der referaten kan alleen geschieden na ontvangst van het bedrag ad f 1.—, per postwissel of op girorekening 6327.

AGENDUM

voor de Twee-en-vijftigste Algemeene Vergadering.

te houden op DONDERDAG 7 JULI 1932, in de „Stadsgehoorzaal” te LEIDEN.

Aanvang 10½ uur.

1. Opening der vergadering door Prof. Dr. J. WATERINK.
2. Voorlezing der presentielijst en onderzoek der geloofsbrieven van de afgevaardigden van corporatiën.
3. Vaststelling van de notulen der vorige vergadering.
4. Jaarverslag over 1931.
5. Rapport van de Commissie van toezicht over de rekening over 1931.
6. Benoemingen :
 - a. Van een bestuurslid in de vacature ontstaan door de periodieke aftreding van den Heer JOH. KRAP.
Tweetal van het Bestuur :
Mr. G. H. A. GROSHEIDE te Amsterdam.
Mr. D. W. O. A. SCHUT te Amsterdam.
 - b. Benoeming van een lid der Commissie van toezicht op het geldelijk beheer in de vacature, die ontstaat door de periodieke aftreding van den heer Mr. J. VERDAM.
7. Rede van Ds. J. DE WAARD te Rijnsburg.
Onderwerp: „**Samenwerking — eerst naar binnen**”.

PAUZE.

8. Rede van Prof. Dr. D. H. TH. VOLLENHOVEN te Amsterdam.
Onderwerp: „**Taak en plaats der wijsbegeerte aan onze Universiteit**”.
9. Rede van Mr. J. A. DE WILDE te 's-Gravenhage.
Onderwerp: „**De nationale beteekenis van de Vrije Universiteit**”.
10. Bepaling van de plaats, waar de algemeene vergadering in 1933 zal te houden zijn.
11. Rondvraag.
12. Vaststelling van de korte notulen.
13. Sluiting der vergadering.

Hierbij zij herinnerd aan deze beide bepalingen:

1°. Kerkeraden, voogdijen en andere vereenigingen, die het recht hebben iemand aan te wijzen, om als stemhebbend lid de vergaderingen der Vereeniging bij te wonen, wordt verzocht, een door hun voorzitter geteekenden geloofsbrief aan hunnen gemachtigde mede te geven, of wel nog vóór de vergadering aan het bestuur te berichten (adres het Bureel der Vrije Universiteit, Keizersgracht 166, te Amsterdam), wie voor de vergaderingen gemachtigde is.

2°. Bij alle vergaderingen worden ook toehoorders toegelaten. Maar het recht van als toehoorder de vergaderingen bij te wonen wordt uitsluitend verleend: 1°. aan de begunstigers der Vereeniging; 2°. aan hen, die bij de Vereeniging of bij hare scholen ambten of betrekkingen bekleeden; 3°. voorts aan de belangstellenden, die door het bestuur der Vereeniging ter vergadering worden geïntro-duceerd.

Uit naam van het Bestuur:

Mr. H. BIJLEVELD,

Secretaris.

AMSTERDAM, Juni 1932.

Bij testamentaire beschikking wordt de aandacht gevestigd op den naam der Vereeniging:

„De Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag te Amsterdam.”

Goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 12 Febr. 1879, no. 23 en de latere wijzigingen goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 25 April 1903, no. 18, 21 Sept. 1908, no. 38, en 26 Mei 1924, no. 93.

Aanmelding van leden en contribuanten en toezending van giften aan het Bureel: Keizersgracht 166, Amsterdam.

Postrekening No. 6327.

HOOFDSTUK I.

§ 1. Ter inleiding.

De tijd waarin en de omstandigheden waaronder het Jaarboek onze Vereeniging ditmaal persklaar moet worden gemaakt, dragen zeker een buitengewoon karakter.

De crisis werpt hare zwarte schaduwen over het geheele leven, zij oefent invloed op alle gebied en doet overal hare diepingrijpende werking gevoelen.

Ook onze Vereeniging ondervindt dat, en juist in den tijd waarin de vroeger aanvaarde plannen inzake de Wis- en Natuurkundige Faculteit tot uitvoering worden gebracht en door middel van de organisatie en veler persoonlijke werkzaamheid hare financiën moeten worden aangepast aan de eischen, welke de nieuwe toestand stelt.

Voor de huisvesting onze vierde Faculteit zijn geene moeilijkheden ontstaan. Het bedrag, in de achter ons liggende jaren bijeengebracht uit liefde voor onze Hoogeschool, op grond van de overtuiging, dat de uitbreiding van onze Universiteit eene zaak is van trouw aan onzen God, bleek toereikend om de nieuwe Faculteit op behoorlijke wijze te kunnen huisvesten. Met den bouw en de inrichting van het gebouw wordt regelmatig voortgegaan en aangenomen mag worden, dat het in het a.s. najaar in gebruik genomen zal kunnen worden.

Anders staat het echter met de inkomsten, welke onze Vereeniging noodig heeft voor de exploitatie van de vierde Faculteit. Geraamd werd, zooals bekend is, dat daarvoor rond f 60.000.— per jaar zal worden gevraagd, een bedrag waarover de Vereeniging naar menschelijk inzicht alleen de beschikking kan krijgen, als de voorstanders onze Vrije Universiteit het haar gezamenlijk disponibel stellen. Daarvoor is eene speciale actie in het leven geroepen. Het doel daarvan was: de verhooging van het totale bedrag aan contributies met de som van f 60.000.—, te bereiken in twee jaren. Die twee jaren zijn om. Echter is dat doel nog lang niet bereikt. De crisis heeft zich hier doen gevoelen als een sterk belemmerende factor. Het schijnt niet noodig dit eenigszins omstandig uiteen te zetten.

Toch mag deze arbeid niet worden gestaakt. Al zijn de financiële omstandigheden voor vele voorstanders onze Hoogeschool ongunstig, het blijft onze gezamenlijke roeping de Vereeniging in staat te stellen tot financiering van de jaarlijks terugkeerende kosten der Wis- en Natuurkundige Faculteit. Dit is een geloofswerk. Laat ons dit volbrengen in het geloof. Onze God zal ons in staat stellen te doen hetgeen Hij ons op de handen gezet heeft. Hij geeft altoos toereikende kracht. Hij

schenkt, ongedacht en onverwacht, zegen, ook in tijden van druk. In vertrouwen op Zijne almacht mogen wij voortgaan met ons werk, ook met dit werk, totdat wij het door Zijne genade hebben mogen volbrengen.

Prof. Mr. D. P. D. Fabius ging van ons heen. Met hem ontviel ons een man, die de geschiedenis der Vrije Universiteit vrijwel geheel heeft medegemaakt en daarop grooten invloed heeft uitgeoefend. Zijne trouwe standvastigheid in het geloof zij ons ten voorbeeld.

Het afgesloten vereenigingsjaar droeg overigens een rustig karakter. Veel arbeid is ten bate van onze Universiteit verricht, al kwam deze niet uit in sterk sprekende naar buiten tredende gebeurtenissen. Van dien arbeid verhalen u de volgende bladzijden. Wij vragen daarvoor uwe aandacht en spreken de hoop uit, dat kennisneming daarvan zal leiden tot versterking van de geloofswerkzaamheid voor onze Hoogeschool in gebed en gaven. Dan zal God haar zegenen en zullen wij allen door haar arbeid zegen ontvangen.

HOOFDSTUK II.

§ 2. Lijst van personen aan de Vereeniging en aan de Vrije Universiteit verbonden.

STICHTERS DER VRIJE UNIVERSITEIT.

- J. VAN ALPHEN. (Overleden.)
D. A. BEINTEMA. (Overleden.)
G. L. BERTRAM. (Overleden.)
G. J. BOEVÉ. (Overleden.)
Ds. J. D. B. BROUWER. (Overleden.)
A. Baron VAN DEDEM. (Overleden.)
Jhr. Mr. P. J. ELOUT VAN SOETERWOUDE. (Overleden.)
J. J. GLINDERMAN. (Overleden.)
Mevrouw Douairière GROEN VAN PRINSTERER. (Overleden.)
Mevrouw W. G. HERKLOTS—SUERMONDT. (Overleden.)
Dr. Ph. J. HOEDEMAKER. (Overleden.)
M. VAN HOEK. (Overleden.)
G. A. HOOGEVEEN. (Overleden.)
Mr. A. J. Th. a Th. VAN DER HOOP VAN SLOCHTEREN. (Overleden.)
W. HOVY. (Overleden.)
G. A. HÖWELER. (Overleden.)
S. T. DE JONG. (Overleden.)
M. KEMP. (Overleden.)
Mr. L. W. C. KEUCHENIUS. (Overleden.)
Prof. Dr. A. KUYPER. (Overleden.)
J. C. DE MOL MONCOURT. (Overleden.)
F. N. VAN DER MUELEN. (Overleden.)
P. VAN OORDT. (Overleden.)
W. M. OPPEDIJK. (Overleden.)
Ds. J. J. A. PLOOS VAN AMSTEL. (Overleden.)
Prof. Dr. A. RUTGERS. (Overleden.)
Prof. Dr. F. L. RUTGERS. (Overleden.)
Th. SANDERS Jr. (Overleden.)
Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN. (Overleden.)
Jhr. Mr. M. A. DE SAVORNIN LOHMAN. (Overleden.)
J. J. SCHOKKING. (Overleden.)
Ds. B. VAN SCHELVEN. (Overleden.)
S. J. SEEFAT. (Overleden.)
J. VAN DER STRAAL. (Overleden.)

G. J. C. DE VIDAL DE ST. GERMAIN. (Overleden.)

F. W. VODEGEL. (Overleden.)

J. VOORHOEVE H.Czn. (Overleden.)

A. WALKART AMESHOFF. (Overleden.)

E. G. WENTINK. (Overleden.)

J. A. TER WOLDE. (Overleden.)

Bovendien droegen nog drie andere broederen tot het stichtingskapitaal bij, die hun namen onbekend wenschten te houden.

VEREENIGING.

Directeuren.

	Opgetreden	Jaar van aftreding
Dr. H. COLIJN, Voorzitter.	1922—1929; 1930	1936
J. J. C. VAN DIJK, 2e Voorzitter.	1926	1933
Mr. H. BIJLEVELD, Secretaris.	1931	1937
J. SCHOUTEN, Penningmeester.	1928	1934
Mr. J. F. VAN BEECK CALKOEN.	1931	1938
A. W. F. IDENBURG.	1923—1928; 1929	1935
JOH. KRAP.	1907—1912; 1913—1918; 1919—1924; 1925	1932

Administrateur:

B. FABER.

Commissie van Toezicht op het geldelijk beheer.
(volgens art. 5, al. 5 der Statuten).

Mr. J. VERDAM.

R. DOOYES

Mr. C. VAN RIJ.

Jaar van
aftreding
1932
1933
1934

Opzichter Gebouwen:

G. VAN OOSTVEEN.

Provinciale Voorzitters en Secretarissen.

Friesland-Noord: Dr. W. A. VAN ES, Voorzitter.

P. ERINGA, Secretaris.

Friesland-Zuid: Ds. H. M. DETHMERS, Voorzitter.

Ds. M. P. PEL, Secretaris.

Groningen: Ds. J. J. MIEDEMA, Voorzitter.

C. BOELEN, Secretaris.

Drente: Ds. M. UYTENHOUDT, Voorzitter.

G. F. HUMMELEN, Secretaris.

Overijssel: M. FERNHOUT, Voorzitter.

Ds. J. H. BROEK ROELOFS, Secretaris.

Gelderland: Ds. H. HUMMELEN, Voorzitter.

J. BOKS, Secretaris.

Utrecht: Dr. H. KAAJAN, Voorzitter.

A. DE GRAAF, Secretaris.

Noord-Holland: Prof. Dr. G. Ch. AALDERS, Voorzitter.

Mr. J. VERDAM, Secretaris.

Z.-Holland-Noord: Mr. G. VAN BAREN, Voorzitter.

Ds. J. H. JONKER, Secretaris.

Z.-Holland-Zuid:, Voorzitter.

Ds. M. GRAVENDIJK, Secretaris.

Zeeland: Ds. A. C. HEY, Voorzitter.

J. POUWER, Secretaris.

Noord-Brabant: Ds. J. De VRIES, Voorzitter.

Ds. J. C. HAGEN, Secretaris.

Limburg: Ds. K. W. DERCKSEN, Voorzitter.

G. VAN VENETIËN, Secretaris.

Vroegere Directeuren der Vereeniging.

W. HOVY,	van 1879—1896.
I. ESSER,	„ 1879—1885.
S. J. SEEFAT,	„ 1879—1905.
G. H. L. Baron VAN BOETZELAAR,	„ 1879—1888.
J. J. GLINDERMAN,	„ 1879—1883.
J. C. FABIUS,	„ 1883—1888.
S. Baron VAN HEEMSTRA,	„ 1885—1904; 1905—1910.
G. H. Th. a Th. VAN DER HOOP,	„ 1888—1894.
E. G. WENTINK,	„ 1888—1906.
C. M. E. VAN LÖBEN SELS,	„ 1894—1903.
J. VAN ALPHEN,	„ 1896—1907.
Th. RUYS Gzn.,	„ 1903—1908; 1909—1914; 1915—1920.
H. W. VAN MARLE Jr.,	„ 1904—1909; 1910—1915; 1916—1921.
D. SCHUT,	„ 1908—1913.
Hs. BOS Kzn.,	„ 1911—1916.
H. BOS Kzn.,	„ 1917—1922.
J. H. DE WAAL MALEFIJT,	„ 1907—1909; 1914—1919; 1920—1925.
W. DE VLUGT,	„ 1921—1926.
TYO H. VAN EEGHEN,	„ 1910—1911; 1912—1917; 1918—1923;
G. WOLZAK Hzn.,	„ 1924—1931. [1924—1930.
Mr. G. H. A. GROSHEIDE,	„ 1924—1931.

UNIVERSITEIT.

Curatoren.

	Opgetreden	Jaar van aftreding
Mr. Th. HEEMSKERK, Voorzitter.	1891—1907; 1913	1937
Mr. S. DE VRIES Czn.	1909	1934
Dr. J. WESSELS.	1928	1935
Ds. T. FERWERDA.	1926	1936
Dr. K. DIJK.	1928	1933

Secretaris van Curatoren.**Mr. J. VERDAM.****Hoogleraren en Lectoren.****Theologische Faculteit:**

Dr. H. H. KUYPER.

Dr. C. VAN GELDEREN (buitengewoon hoogleeraar).

Dr. F. W. GROSHEIDE.

Dr. G. Ch. AALDERS.

Dr. V. HEPP.

Dr. J. WATERINK (buitengewoon hoogleeraar).

Rechtsgeleerde Faculteit:

Mr. A. ANEMA.

Mr. P. A. DIEPENHORST.

Mr. H. DOOYEWEERD.

Mr. V. H. RUTGERS.

Mr. P. S. GERBRANDY.

Litterarische Faculteit:

Dr. R. H. WOLTJER.

Dr. C. VAN GELDEREN.

Dr. A. GOSLINGA.

Dr. A. A. VAN SCHELVEN.

Dr. H. J. POS.

Dr. J. WILLE.

Dr. J. WATERINK.

Dr. D. H. Th. VOLLENHOVEN.

Wis- en Natuurkundige Faculteit:

Dr. J. COOPS.

Dr. G. J. SIZOO.

Dr. J. F. KOKSMA.

Dr. M. VAN HAAFTEN (buitengewoon hoogleeraar).

Medische Faculteit:

Dr. L. VAN DER HORST.

Dr. L. BOUMAN (buitengewoon hoogleeraar).

Pedel van de Universiteit.**L. W. VAN ST. MAARTENSDIJK.****Bibliothecaris en Assistenten.**

Prof. Dr. J. WILLE, Bibliothecaris.

T. D. SMID, Bibliotheek-Beambte.

D. J. COUMON, Assistent Natuurk. Laboratorium.

S. ZADEL, Amanuensis-Instrumentmaker Psychol. Laboratorium.

P. I. JONGBLOED, Instrumentmaker 2e klasse, Natuurk. Laboratorium.

E. VAN DALEN, Conservator Chem. Laboratorium.

Vroegere Curatoren.

Ds. J. W. FELIX,	van 1879—1888.
Mr. A. W. VAN BEECK CALKOEN,	„ 1879—1896.
Dr. A. H. DE HARTOG,	„ 1879—1882.
Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN,	„ 1879—1883.
Mr. L. W. C. KEUCHENIUS,	„ 1879—1893.
Dr. Mr. W. VAN DEN BERGH,	„ 1886—1890.
Ds. A. BRUMMELKAMP,	„ 1890—1919.
Dr. A. J. W. MONNIK,	„ 1896—1909.
Dr. H. FRANSSEN,	„ 1909—1911.
Dr. D. SCHERMERS,	„ 1909—1923.
Dr. J. C. DE MOOR,	„ 1919—1926.
Dr. J. G. SCHEURER,	„ 1925—1928.
Ds. B. van SCHELVEN,	„ 1884—1928.

Vroegere Hoogleeraren.

Dr. A. KUYPER,	van 1879—1908.
Dr. F. L. RUTGERS,	„ 1879—1910.
Dr. Ph. J. HOEDEMAKER,	„ 1880—1888.
Mr. D. P. D. FABIUS,	„ 1880—1921.
Dr. F. W. J. DILLOO,	„ 1880—1885.
Dr. J. WOLTJER,	„ 1881—1917.
Dr. A. H. DE HARTOG,	„ 1882—1895.
Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN,	„ 1883—1896.
Jhr. Mr. W. H. DE SAVORNIN LOHMAN,	„ 1890—1896.
Dr. H. BAVINCK,	„ 1902—1921.
P. BIESTERVELD,	„ 1902—1908.
Dr. P. A. E. SILLEVIS SMITT,	„ 1912—1918.
Dr. F. J. J. BUYTENDIJK,	„ 1919—1925.
Mr. W. ZEVENBERGEN,	„ 1919—1925.
Dr. G. H. J. W. J. GEESINK.	„ 1889—1929.

COMMISSIE VAN TOEZICHT, BENOEMD VOLGENS ART. 201 DER H. O. W.

Jhr. Mr. P. A. J. VAN DEN BRANDELER,	Voorzitter.
Jhr. Mr. A. K. C. DE BRAUW,	Secretaris.
Jhr. Mr. Dr. W. F. RÖELL.	
Mr. A. VAN DER HOEVEN.	
Mr. R. H. A. M. ROMME.	

**DEPUTATEN VOOR DE OEFENING VAN HET VERBAND TUSSCHEN DE
GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND EN DE THEOLOGISCHE
FACULTEIT DER VRIJE UNIVERSITEIT.**

Ds. W. BREUKELAAR,	Voorzitter.	Ds. J. P. KLAARHAMER.
Ds. W. H. GISPEN,	Secretaris.	Ds. J. J. MIEDEMA.
Ds. K. FERNHOUT.		Dr. J. THIJS.

STICHTINGEN EN FONDSEN.
Het Studiefonds der Vrije Universiteit.

Bestuur:

Prof. Dr. H. DOOYEWEERD, Voorzitter.
 Prof. Dr. R. H. WOLTJER, Vice-Voorzitter.
 Prof. Dr. D. H. Th. VOLLENHOVEN, Secretaris.
 G. WOLZAK Hzn., Penningmeester.
 Ds. Chr. BRUINS, Assessor.
 J. J. C. VAN DIJK.
 Mr. J. W. GOEDBLOED.
 Prof. Dr. F. W. GROSHEIDE.
 Mr. G. H. A. GROSHEIDE.
 Ds. J. J. MIEDEMA.
 Mr. D. W. O. A. SCHUT.
 Prof. Dr. G. J. SIZOO.

Directrice van het Hospitum:

Mevr. C. M. E. KUYPER.

Calvijn-fonds.

Bestuur:

DIRECTEUREN DER VEREENIGING.

Van Coeverden Adriani-Stichting.

Executeuren testamentair of bewindvoerders:

Mr. J. LAST.
 J. KONING Pzn.
 A. M. BROUWER, Secretaris.

Regenten:

Mr. A. ANEMA.
 C. VAN DER TAS, Secretaris.
 Jb. BOON, Penningmeester.

Knap- of Reeling-Knap-Leen.

Regenten:

Mr. S. DE VRIES Czn., Voorzitter.
 Mr. H. BIJLEVELD, Secretaris.
 D. G. J. Baron VAN HEEMSTRA, Penningmeester.

HOOFDSTUK III.

DE VEREENIGING.

§ 3. Verslag der Vereeniging over het jaar 1931.

Het vermelden van de lotgevallen der Vereeniging in het jaar 1931 is een minder dankbare taak, dan zulks ten vorigen jare het geval was.

Kon *dat* verslag als volgt aanvangen: „Het afgeloopen jaar stond voor onze Vereeniging inzonderheid in het teeken der feestviering ter gelegenheid van haar vijftigjarig bestaan. De weldaden des Heeren, die zij in dien tijd mocht ervaren, werden in een driedaagsche feestviering herdacht”, — het jaar 1931 toont het gewone beeld der andere Vereenigingsjaren.

Hiermee is geenszins gezegd, dat niet ook in het afgeloopen jaar weldaden van den Heere onzen God werden ontvangen. Ook thans behoort de aanvang van ons jaarverslag te zijn een woord van dank aan den Heere, Die, niettegenstaande der tijden zorg en onze tekortkomingen, het Bestuur tot de opgedragen taak in staat heeft gesteld en aan onze Hoogeschool vele zegeningen schonk.

Het doel der Vereeniging wordt in artikel 1 harer statuten aldus omschreven:

„De oprichting en instandhouding van scholen voor hooger onderwijs”.

Wie de beteekenis der Vereeniging wil verstaan, zal zich dus niet moeten beperken tot het lezen van dit verslag, doch zeker niet minder aandacht hebben te wijden aan de lotgevallen der Hoogeschool, die in een afzonderlijke paragraaf worden vermeld.

Buitendien bevatten ook andere onderdeelen van het Jaarboek, zooals b.v. de paragraaf over de financiën, waardevolle gegevens voor hen, die met warme liefde tegenover School en Vereeniging zijn beziel.

Zooals blijkt uit het verslag van de jaarvergadering der Vereeniging, traden in het College van Directeuren twee leden op, die vóór dien in dit College geen zitting hebben gehad.

Mrs. van Beeck Calkoen en Bijleveld werden in de eerste vergadering van Directeuren, na den jaardag gehouden, hartelijk welkom geheeten en hebben vol toewijding hun nieuwe taak aanvaard.

Mr. Grosheide meende aan het op de jaarvergadering door den President-Directeur gedaan verzoek, om het College van Directeuren te blijven bijstaan, te moeten voldoen. Een woord van warmen dank past jegens den heer G. Wolzak, die op de jaarvergadering te Groningen aftrad.

In de vele jaren van zijn Directeurschap heeft hij getoond een warm vriend der Vrije Universiteit te zijn en als Secretaris van het College heeft hij zeer veel ten behoeve der Vereeniging verricht.

De Colleges van Curatoren en Hoogleeraren ondergingen geen verandering.

In het afgelopen jaar werden maatregelen genomen dat de pensioen-rechten der Professoren in de toekomst zoo goed mogelijk zullen zijn verzekerd.

Ten opzichte van de Studenten hebben Directeuren een oogenblik voor de vraag gestaan, of het noodig was bijzondere maatregelen te nemen, met het oog op de voor sommigen hunner plotseling optredende economische moeilijkheden in dezen crisis-tijd.

Gelukkig bleek dit overbodig.

Een van de onderwerpen, die vrijwel op elke Directeurenvergadering aan de orde komen, is het vraagstuk, hoe op de beste wijze contact te houden met de Leden en Begunstigers, en hoe hun belangstelling en liefde voor de Universiteit levendig te houden.

Ook uit het Hoofdstuk Financiën blijkt, dat, zal de Vereeniging aan de Hoogeschool datgene kunnen verschaffen, wat zij noodig heeft, een noodzakelijke uitbreiding van het leden- en contribuanten-tal volgen moet.

Ook te dezer plaatse wil het Bestuur gaarne zijn dank uitspreken voor de ijverige en geheel belangelooze medewerking, die de Correspondenten en de Provinciale Comité's in het afgelopen jaar gaven.

Het Bestuur is overtuigd, dat menschelijkerwijs gesproken, zonder hun arbeid de Vereeniging nimmer over de noodige middelen zou kunnen beschikken.

Op financieelen steun van Overheidswege zal niet mogen worden gerekend.

Een bij de Gemeente Amsterdam ingediende aanvraag tot subsidieering van het Paedagogisch Seminarie werd afgewezen.

Ook in het afgelopen jaar heeft het Bestuur zich tot taak gesteld, het contact met de Correspondenten levendig te houden.

Het gedenkboek der feestviering en de rede, door Prof. Aalders op de jaarvergadering gehouden, werden aan alle Correspondenten verstrekt. Het Bestuur vertrouwt, dat dit waardevolle materiaal bij de propaganda voor de Vrije Universiteit goede diensten zal kunnen bewijzen.

Op een vergadering van Correspondenten in een der Provinciën, die door een Hoogleeraar en een der Directeuren werd bijgewoond, was aanwezig een *vrouwelijke* correspondent. Bij die gelegenheid vroeg men zich af, waarom zich niet meer zusters voor het correspondent-schap beschikbaar stelden. In activiteit doen zij zelden voor de broeders onder.

Door de inrichting der vierde Faculteit onderging het personeel der Vereeniging uitbreiding in dien zin, dat technisch personeel moest worden aangesteld.

De samenwerking tusschen Bestuur en personeel liet niets te wenschen over.

Mr. J. F. VAN BEECK CALKOEN.

Mr. H. BIJLEVELD.

DE IN DE JAARVERGADERING VAN 1 JULI 1931 GEKOZEN LEDEN VAN HET COLLEGE
VAN DIRECTEUREN.

Gaarne wordt hier de gelegenheid aangegrepen om waardeering uit te spreken voor de wijze waarop de Administrateur zijn arbeid verricht.

Een van de grootste problemen voor de Vereeniging blijft de zorg voor het gebouw. Uit het perceel Keizersgracht raakt de Universiteit uitgegroeid. Onderhandelingen met het Gemeentebestuur Amsterdam werden gevoerd om te trachten in deze een oplossing te verkrijgen.

Gebrek aan plaatsruimte behoort ook tot de zorgen van den Bibliothecaris. Het Bestuur kan echter over deze zorg moeilijk treuren. Zeer erkentelijk is het voor de wijze, waarop Prof. Wille de belangen der bibliotheek verzorgt. Onder de Nederlandsche wetenschappelijke bibliotheken begint die der Vrije Universiteit een eervolle plaats in te nemen.

De samenwerking met Vereenigingen en Instituten werd op de meest vriendschappelijke wijze voortgezet.

Hier worde volstaan met een klein overzicht over den omvang daarvan.

Met de Vereeniging tot Opvoeding en Verpleging van Idioten en Achterlijke Kinderen, 's Heerenloo, werd een nauwer contact verkregen. Het Paedologisch Instituut, vrucht van gemeenschappelijk overleg, kon in het afgelopen jaar worden geopend.

Het Bilderdijk Museum bleef in ons gebouw gevestigd.

De samenwerking met de Vereeniging tot Christelijke Verzorging van Krankzinnigen in Nederland en met den Schoolraad liet niets te wenschen over.

Tenslotte werd, zij het ook op zeer beperkten voet, aanraking verkregen met de Vereeniging voor Voorbereidend Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag, het Gereformeerd Gymnasium. Deze Vereeniging stelde namelijk de Wis- en Natuurkundige Faculteit in staat, om tijdens den bouw der laboratoria het practisch onderwijs in de Scheikunde mogelijk te maken.

Ook van deze plaats betuigen Directeuren voor deze tegemoetkoming hun hartelijken dank.

In het vorenstaande werd een greep gedaan uit de werkzaamheden, waartoe in het afgelopen jaar het Bestuur en de Vereeniging werden geroepen.

Directeuren vertrouwen, dat niettegenstaande de ongunst der tijden, het met Gods hulp mogelijk zal zijn, om ook in het nieuwe jaar financieel de Universiteit in staat te stellen om al datgene te doen, wat zij voor haar bestaan en uitbreiding behoeft.

Van de belangstelling en het medeleven der leden en begunstigers houdt het Bestuur zich overtuigd.

Directeuren willen dit jaarverslag niet eindigen, zonder dankbaar melding te maken van een treffend bewijs van medeleven, getoond in het busjesplan van het Vrouwen-Comité-1937. Ofschoon in het nieuwe jaar tot verwezenlijking gebracht, gevoelt het Bestuur der Vereeniging behoefte, reeds thans die dankbare stemming tot uiting te brengen.

§ 4. Financiën.

De moeilijke economische omstandigheden, waaronder heel de wereld en ook ons volk leeft, hebben ook hun invloed op de inkomsten van onze Vereeniging. De actie, ingezet met aanvankelijk zoo bemoedigend resultaat, ligt grootendeels stil.

Van de f 60.000.— contributievermeerdering, die voor de uitbreiding noodig was en is, werd ongeveer de helft verkregen. Maar nu de malaise aanhoudt en de gevolgen zich steeds meer en scherper doen gevoelen, wordt het ook voor ons Gereformeerde volk steeds moeilijker om de gelden bijeen te brengen, die noodig zijn om de Stichtingen, in geloofsgehoorzaamheid opgericht, naar haar aard verder te doen ontwikkelen.

Het is geen gebrek aan liefde voor onze Universiteit, dat zij nog niet heeft gekregen, wat gevraagd en door ons volk bereidwillig toegezegd was. Enkele uitzonderingen daargelaten, blijkt steeds hoe het onze leden en begunstigers aan het hart gaat, als sommigen van hen door den nood gedwongen worden hun contributie te verlagen.

Onze correspondenten blijven doorgaan met te trachten de contributies op te voeren. Zal de Vrije Universiteit niet in onoverkomelijke moeilijkheden geraken, dan moeten de inkomsten toenemen, zelfs nu, en we hebben, naast het werken daartoe, God te bidden dat Hij den weg opene. We mogen ons niet laten afschrikken of ontmoedigen, ook niet door hen die, blijkbaar onze Hoogeschool niet welgezind, zoo ongeveer durven zeggen dat na de schitterende inkomsten bij het gouden jubileum, de actie minder noodig is.

Laat men toch goed er van doordrongen zijn, dat het inderdaad prachtige bedrag bij het jubileum ontvangen, voor den zoo zuinig mogelijken bouw en inrichting van de laboratoria voor de Wis- en Natuurkundige faculteit noodig is. Voor de gewone inkomsten hebben Directeuren aan dat bedrag niets. De contributie-vermeerdering is alleen en volstrekt noodig voor de instandhouding van de reeds gestichte faculteit der Wis- en Natuurkunde.

In 1931 is voor deze faculteit nog niet zooveel noodig geweest, dat daardoor een groot tekort moest ontstaan.

In 1932 zullen de lasten reeds zwaarder beginnen te drukken en als in den loop van dit jaar, gelijk we hopen, de laboratoria in gebruik zullen worden genomen, zal in 1933 nog een belangrijke stijging der uitgaven te verwachten zijn.

Met groote dankbaarheid mogen we weer melding maken van eenige legaten, die bij de kapitaalrekening werden gevoegd. Het zijn de volgende:

van wijlen Mejuffrouw Stolk, Rotterdam		f	50.—
„ „ Mevrouw Bolman, Leeuwarden		„	4475.—
„ „ den Heer J. Kaspers, Arnhem		„	5000.—

van wijlen Mevrouw Stakenburg, Amsterdam ..	f	970.87
„ „ Mevrouw Tichelaar—Ros, Harlingen ..	„	700.—
„ „ den Heer J. H. Houtman, Schiedam ..	„	500.—
„ „ den Heer A. Brondijk, Appingedam ..	„	445.—

Verder werd, door tusschenkomst van Ds. T. J. Hagen te Delft, onder letters A. E., een gift van f 1000.— ontvangen, die overeenkomstig de instructie voor het Bestuur, eveneens bij het Kapitaal werd gevoegd.

Van enkele Gereformeerde kerken werden nog jubileumcollecten ontvangen. Bovendien kwamen voor dit doel nog eenige nagekomen giften in, n.l.:

Bodegraven	f	27.50	Utrecht	f	40.65
Koudekerke	„	5.—	Zevenhuizen	„	10.—
Amsterdam	„	1.—	Genderen	„	15.90
Boornbergum	„	10.70	Kolhorn	„	4.63
Makassar	„	22.50	Stellendam	„	7.46

Bij de verantwoording van de jubileumcollecten in het Jaarboek 1931, is tot ons leedwezen uitgevallen de collecte van de Gereformeerde Kerk te Buitenpost, ten bedrage van f 92.20.

De opbrengst van Extra collecten van Gereformeerde Kerken vormt over 1931 weer een niet onbelangrijke post op de rekening. Directeuren waardeeren zeer dat er steeds meerdere kerken, behalve de twee collecten voor de Theologische Faculteit, ook een collecte voor de Vereeniging houden.

De Regelingscommissie der Jaarvergadering in Groningen gehouden, heeft naast het vele dat zij deed om de vergadering te doen slagen, ook naar gewoonte nog een aanvraag tot de Kerken gericht om een collecte te houden, waaraan door vele Kerken is voldaan, zoodat een belangrijk bedrag aan de Vereeniging kon worden aangeboden.

Gelijk reeds in het vorig Jaarboek werd opgemerkt, is de opbrengst der collecten over 1930 vrij zeker beïnvloed door het Jubileum, zoodat de lagere opbrengst over 1931 (ongeveer f 2500.—) op zichzelf niet behoeft te verontrusten.

De Intrestpost is iets lager dan vorig jaar, wat wel niemand zal verwonderen. Evenmin behoeft het te bevreemden, dat de post collegegelden een belangrijk hogere opbrengst gaf dan in 1930, waar het aantal studenten de laatste jaren zoozeer is toegenomen.

De uitbreiding van de Universiteit, maar vooral die van het aantal leden en begunstigers, heeft voor het Bureau den arbeid verzwaaard. De onkostenrekeningen worden hierdoor ook hooger.

Het jaarverslag, dat in steeds grooter aantal moet worden verspreid, is dit jaar aanmerkelijk besnoeid. Zij, die prijs stellen op een exemplaar, waarin ook al de statistische gegevens zijn opgenomen, kunnen dat aan het Bureau der Vereeniging aanvragen. Zooveel mogelijk wordt dan aan het verzoek voldaan.

Met groote waardeering maken Directeuren in deze paragraaf melding van de geheel vrijwillige bereidverklaring van zoo goed als alle Hoogleeraren om een korting op hun honorarium toe te staan. Directeuren hebben dit aanbod dankbaar aanvaard en vertrouwen, dat ons volk zal toonen dit offer van onze Hoogleeraren op prijs te stellen.

Een statistiek van leden en begunstigers en van de contributie-opbrengst, gesplitst naar de provincies, wordt weer in deze paragraaf opgenomen.

Met ingenomenheid hebben Directeuren kennis genomen van de oprichting van een Vrouwen-Comité, dat zich ten doel stelt een kapitaal bijeen te brengen tot versterking van de Medische en de Wis- en Natuurkundige faculteit. Een foto van het spaarbusje, bij deze actie te gebruiken is gevraagd en wordt in dit Jaarboek opgenomen. Het is inderdaad een goede gedachte van onze vrouwen om zoo voor de Vrije Universiteit hun penningske te offeren, los van de contributie, die reeds wordt of zal worden bijgedragen. Want Directeuren hebben, toen hun meening over het nieuwe plan gevraagd werd, nadrukkelijk bedongen dat op geen enkele wijze concurrentie aan de bestaande organisatie en actie tot contributievermeerdering mocht worden aangedaan.

Moge het plan onder Gods zegen slagen en onze Universiteit, bijzonder in haar exacte faculteiten, ten goede komen.

Ten slotte betuigen Directeuren aan al de medewerkers in de organisatie der Vereeniging hartelijk dank voor den arbeid, ook dit jaar weer voor onze school verricht. Het is een moeilijk werk, vooral in dezen tijd. Maar God wil Zijn zegen er over geven. Moge dat ook in de toekomst blijken.

CONTRIBUTIE-OPBRENGST IN DE DIVERSE PROVINCIEËN.

		1 Mei 1931	1 Mei 1932
	Raming	opbrengst	opbrengst
Friesland Noord	f 14000.—	f 10365.55	f 10522.30
Friesland Zuid	„ 7600.—	„ 5851.90	„ 5551.90
Groningen	„ 19200.—	„ 15026.17	„ 14931.57
Drenthe	„ 6400.—	„ 3576.25	„ 3646.20
Overijssel	„ 11200.—	„ 5547.75	„ 5561.15
Gelderland	„ 11200.—	„ 8677.47	„ 8880.42
Utrecht	„ 9600.—	„ 7869.65	„ 7837.50
Noord-Holland	„ 20000.—	„ 19370.32	„ 19537.52
Zuid-Holland Noord	„ 19200.—	„ 17580.44	„ 17354.87
Zuid-Holland Zuid	„ 25600.—	„ 18338.39	„ 18094.62
Zeeland	„ 8800.—	„ 5337.35	„ 5461.70
N.Brabant—Limburg	„ 4000.—	„ 2751.60	„ 2628.80
Buitenland	„ 3200.—	„ 3000.—	„ 3200.—
	f 160000.—	f 123292.84	f 123208.55

HET SPAARBUSJE „V. U. PLAN 1937“.

LEDEN: (1 Mei)

	1928:	1929:	1930:	1931:	1932:
Friesland Noord . . .	143	139	131	119	114
„ Zuid	63	62	59	66	63
Groningen	136	143	145	151	149
Drenthe	25	22	24	27	29
Overijssel	47	48	50	56	57
Gelderland	87	88	94	102	105
Utrecht	70	71	83	93	92
Noord-Holland	219	218	237	270	284
Zuid-Holland Noord .	170	169	184	213	202
„ Zuid	159	160	193	200	187
Zeeland	41	39	39	44	45
Noord-Brabant					29
Limburg	23	24	31	33 ¹⁾	1
Buitenland	60	64	68	70	81
Totaal	1243	1247	1338	1444	1438

¹⁾ Tot einde 1931 waren de provinciën Noord-Brabant en Limburg samengevoegd

BEGUNSTIGERS: (1 Mei)

	1928:	1929:	1930:	1931:	1932:
Friesland Noord . . .	3345	3219	3229	3477	3785
„ Zuid	1675	1638	1612	1987	1924
Groningen	3368	3244	4304	4661	4607
Drenthe	1392	1403	1380	1702	1748
Overijssel	2320	2243	2202	2503	2512
Gelderland	3014	3172	3032	3238	3278
Utrecht	1755	1976	2008	2304	2291
Noord-Holland	3107	3115	3322	3911	3906
Zuid-Holland Noord .	4392	4236	4375	5133	5056
„ Zuid	4459	4312	4609	5295	5368
Zeeland	1928	1912	2152	2278	2330
Noord-Brabant	672	658	700	902 ¹⁾	832
Limburg					69
Buitenland	247	245	262	275	302
Totaal	31674	31373	33187	37666	38008

¹⁾ Tot einde 1931 waren de provinciën Noord-Brabant en Limburg samengevoegd

1931.

EXPLOITATIEREKENING.

1931.

ALGEMEENE REKENING.

Lasten:

Studiefonds	f	6000.—
Pensioenfonds	„	19161.76
Onkosten Bureau, Propaganda en Correspondenten	„	9773.80
Jaarverslag en drukwerk	„	9740.29
Salarissen	„	9418.08
Bibliotheek	„	6500.—
Inventaris	„	1556.65
Exploitatie Gebouwen	„	10327.35
Honoraria Professoren	„	152289.85
Institutum Elamicum	„	67.30
Afschrijving op Gebouwen	„	753.41
Wetenschappelijke samenkomst	„	362.30

Baten:

Collegegelden	f	33066.65
<i>Contributiën:</i>		
nagekomen over 1930 .	f	1234.28
over 1931	„	117727.55 ⁵
		„ 118961.83 ⁵
<i>Collecten Theologische Faculteit:</i>		
nagekomen over 1930 .	f	328.43
over 1931	„	44064.47 ⁵
		„ 44392.90 ⁵
<i>Schenkingen:</i>		
Giften	f	2515.85
Extra Collecten	„	545.10
Collecten Jaarverg.	„	1403.44
		„ 4464.39
Rijkshijdrage	„	4000.—
Interest	„	20085.74
Huren	„	2537.50
Examengelden	„	6485.—
Inschrijvingsgelden	„	1800.—

EXACTE FACULTEITEN.

Honoraria Professoren	„	34543.73
Honoraria Assistenten en Beambten ..	„	13471.52
Verhuiskosten Professoren	„	500.—
Pensioenfondsen	„	2653.15
Benoodigdheden	„	7688.95
Bibliotheek	„	449.43
Erfpacht, huur en onderhoud Gebouwen	„	3377.34

f 288634.91

Collegegelden	„	1695.—
Inschrijvingsgelden	„	380.—
Contributiën	„	2335.55
Schenkeningen	„	62.—
Interest	„	1342.50
Rijksbijdrage	„	16000.—
Bijdr. van Coeverden-Adriana-Stichting	„	30000.—
Baten Psychotechnisch Laboratorium	„	434.02
Te kort	„	591.82

f 288634.91

27

J. SCHOUTEN,

Penningmeester.

Amsterdam, Jan. 1932.

Gezien, met de boeken vergeleken en accoord bevonden.

De Commissie van Toezicht:

R. DOOYES.
Mr. C. VAN RIJ.
Mr. J. VERDAM.

HOOFDSTUK IV.

§ 5. Algemeene Inlichtingen.

DE VRIJE UNIVERSITEIT.

De Vrije Universiteit te Amsterdam telt vier faculteiten, de theologische, de juridische, de wis- en natuurkundige en de litterarische, en het begin van de medische.

In de theologische faculteit wordt de wetenschap der Godgeleerdheid onderwazen en opgeleid voor het predikambt, de juridische onderwijst het recht. Wie dit onderwijs gevolgd heeft kan advocaat worden, en is benoembaar tot rechter, terwijl hij een aanbeveling heeft tot het verkrijgen van allerlei publieke of particuliere betrekkingen.

In de wis- en natuurkundige faculteit wordt onderwijs gegeven in de wiskunde, de natuurkunde, de scheikunde en enkele verwante vakken. Ze leidt vooral op tot het leeraarsambt aan middelbare en voorber. hogere scholen.

De litterarische faculteit houdt zich bezig met talen, geschiedenis, wijsbegeerte en leidt eveneens op tot het leeraarsambt.

Ieder, die het voornemen heeft de lessen geregeld bij te wonen of eenig examen af te leggen, kan als student worden ingeschreven.

Wanneer hij daarbij in het bezit is van een eindexamen eener middelbare school, school voor voorbereidend Hooger-onderwijs of daarmee gelijkgesteld diploma, of van een getuigschrift, verworven aan een universiteit, hoogeschool of daarmee gelijk te stellen inrichting, moet dit, ter vermelding in het album academicum, worden vertoond.

Om tot de examens te worden toegelaten moet men het eindexamen gymnasium of een daarmee gelijkstaand Staatsexamen hebben afgelegd. Tot de examens in de wis- en natuurkundige faculteit verleent ook het eindexamen H. B. S. 5-j. c. toegang. Om de eigenlijke theologische colleges te kunnen bijwonen, moet een propaedeutisch examen worden afgelegd.

In de theologische faculteit wordt afgenomen het candidaatsexamen, dat den toegang ontsluit onder meer tot het praeparatoir examen in de Gereformeerde Kerken. Vervolgens een doctoraal examen, dat op vijf wijzen wordt afgenomen — algemeen, Oudtestamentisch, Nieuwtestamentisch, historisch, dogmatisch.

In de juridische faculteit heeft men het candidaatsexamen, en daarna het doctoraalexamen. Dit laatste kan op meer dan één wijze worden afgenomen, het meest op den voorgrond treden een privaaten en een publiekrechtelijk type. Wie dit examen heeft gedaan, heeft den titel van Mr. in de Rechten verworven, kan zich als advocaat vestigen, enz.

In de litterarische faculteit worden vijf candidaatsexamens afgenomen: n.l.

1. Klassieke taal- en letterkunde;
2. Semietische taal- en letterkunde;
3. Nederlandsche taal- en letterkunde;
4. Geschiedenis;
5. Wijsbegeerte.

Voor het doctoraalexamen bestaan vele typen, w.o. ook dat in de wijsbegeerte. Het slagen in het doctoraalexamen geeft het recht leeraar te worden in het vak, waarin men is geëxamineerd.

In de wis- en natuurkundige faculteit wordt candidaats- en doctoraalexamen afgenomen in wiskunde, natuurkunde, scheikunde en hun bijvakken.

In elke faculteit bestaat één doctorale graad, die verkregen wordt door het schrijven en verdedigen van een proefschrift met stellingen. Deze doctorale graad heeft alleen wetenschappelijke waarde en geeft — alhans in het algemeen — geen meerdere bevoegdheid.

Het collegegeld bedraagt *f* 300.— per jaar, gedurende vier jaar te betalen, voor de theologische faculteit *f* 100.— per jaar.

Het examengeld bedraagt *f* 40.— voor het candidaatsexamen in de theologische en *f* 60.— voor het doctoraalexamen in deze faculteit en voor alle examens der andere faculteiten. Het inschrijvingsgeld *f* 20.—, terwijl elke student om ingeschreven te blijven per jaar heeft te storten *f* 5.—.

De studie aan de Vrije Universiteit kost niet meer en geeft geheel dezelfde rechten als de studie aan een openbare.

De cursus vangt aan den derden Dinsdag in September en eindigt begin Juni. Er is een Kerstvacantie van vier, een Paaschvacantie van drie en een zomervacantie van twaalf weken.

Examens kunnen ten allen tijde worden afgelegd, alleen in de vacaties slechts na bijzonder daartoe bekomen verlof.

§ 6. Overzicht Faculteiten en Hoogleraren.

ACADEMISCHE SENAAT.

Dr. H. Dooyeweerd, Rector-Magnificus.

Mr. V. H. Rutgers, Ab-actis.

FACULTEIT DER GODGELEERDHEID.

Dr. G. Ch. Aalders, decanus.

Dr. F. W. Grosheide, ab-actis.

Hoogleraren.

Dr. H. H. Kuyper, Kerkplein 23, Bloemendaal, telefoon 22920, opgetreden 28 Januari 1900, doceert Algemeene en Vaderlandsche Kerkgeschiedenis, Kerkrecht, Encyclopaedie en Symboliek.

Dr. F. W. Grosheide, Amsteldijk 85, opgetreden 13 December 1912, doceert Exegese en Canoniek van het Nieuwe Testament.

Dr. G. Ch. Aalders, Nassaulaan 17, Hilversum, tel. 2223, opgetreden 28 Mei 1920, doceert Exegese en Canoniek van het Oude Testament, Homiletiek en Elenctiek.

Dr. V. Hepp, v. Breestraat 14, opgetreden 26 October 1922, doceert Dogmatiek, Apologetiek, Dogma-geschiedenis en Ethiek.

Dr. C. van Gelderen, v. Breestraat 173, telefoon 22527, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 1906, doceert Exegese van het Oude Testament.

Dr. J. Waterink, Vossiusstraat 21, telefoon 25611, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 8 October 1926, doceert Catechetiek.

FACULTEIT DER LETTEREN EN WIJSBEGEERTE.

Dr. R. H. Woltjer, decanus.

Dr. H. J. Pos, ab-actis.

Hoogleraren.

Dr. R. H. Woltjer, Oranje Nassaulaan 62, telef. 22894, opgetreden 23 September 1904, doceert Grieksch, Latijn en Oude Geschiedenis.

Dr. C. van Gelderen, v. Breestraat 173, telef. 22527, opgetreden 4 Mei 1905, doceert Bijbelsche Archaeologie, Hebreeuwsch, Arameesch, Assyrisch, Arabisch.

Dr. A. Goslinga, Stadhouderskade 150, telef. 20628, opgetreden 8 Juli 1918, doceert Nieuwe Algem. en Vaderl. Geschiedenis en Nederlandsche Letteren.

Dr. A. A. van Schelven, Kenaupark 18, Haarlem, telef. 14231, opgetreden 19 December 1918, doceert Algem. en Vaderl. Geschiedenis van de Middeleeuwen tot den vrede van Munster.

Dr. H. J. Pos, Corellistraat 25, telef. 24804, opgetreden 30 Mei 1924, doceert Algemeene Taalwetenschap, Encyclopedie van de Philologie; van de Klassieke philologie; de Taal en Letterkunde van den Keizertijd.

Dr. J. Wille, Korte Schoolstraat 2, Baarn, benoemd tot lector 18 October, opgetreden als Hoogleraar 30 Januari 1925, doceert Nederl. Taal en Letterkunde, benevens die der Oud-Germaansche volken.

Dr. J. Waterink, Vossiusstraat 21, telef. 25611, opgetreden 8 October 1926, doceert paedagogiek.

Dr. D. H. Th. Vollenhoven, 2e Const. Huygensstraat 38, opgetreden 26 October 1926, doceert Philosophie en Psychologie.

FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID.

Mr. V. H. Rutgers, decanus.
P. S. Gerbrandy, ab-actis.

Hoogleraren :

Mr. A. Anema, Florastraat 11, Haarlem, telef. 10579, opgetreden 28 October 1904, doceert Staatsrecht, Burgerlijk Recht en Volkenrecht.

Mr. P. A. Diepenhorst, Koninginneweg 4, telef. 29652, opgetreden 18 November 1904, doceert Strafvordering, Staatkundige Geschiedenis, Economie.

Mr. H. Dooijeweerd, Apollolaan 175, opgetreden 15 October 1926, doceert Rechtsphilosophie, Encyclopaedie der Rechtswetenschap en Oud-Vaderlandschrecht.

Mr. V. H. Rutgers, De Lairessestraat 117, telef. 29359, opgetreden 9 November 1928, doceert Romeinsch- en Strafrecht.

Mr. P. S. Gerbrandy, Brahmsstraat 2, telef. 21614, opgetreden 26 September 1930, doceert Handelsrecht en Burgerlijk Procesrecht.

FACULTEIT DER WIS- EN NATUURKUNDE.

Dr. G. J. Sizoo, decanus.
Dr. J. Coops, ab-actis.

Hoogleraren :

Dr. J. Coops, Joh. Verhulststraat 141, telef. 23507, opgetreden 6 December 1929, doceert Scheikunde.

Dr. G. J. Sizoo, Olympiaplein 19, telef. 27554, opgetreden 3 October 1930, doceert Natuurkunde.

Dr. J. F. Koksma, Vloedijk 103, Kampen, opgetreden 10 October 1930, doceert Wiskunde.

Dr. M. van Haften, Reguliersgracht 17, telef. 32317, buitengewoon hoogleeraar, opgetreden 10 October 1930, doceert Verzekeringswiskunde.

FACULTEIT DER GENEESKUNDE.**Hoogleraren :**

Dr. L. van der Horst, 1e Const. Huygensstraat 110, telef. 24272, opgetreden 23 November 1928, doceert Psychiatrie en Experimenteele Psychologie.

Dr. L. Bouman, Catrijnesingel 71, Utrecht, telef. 12195, buitengewoon Hoogleeraar, opgetreden als gewoon Hoogleeraar 27 November 1907, als buitengewoon Hoogleeraar 15 December 1925.

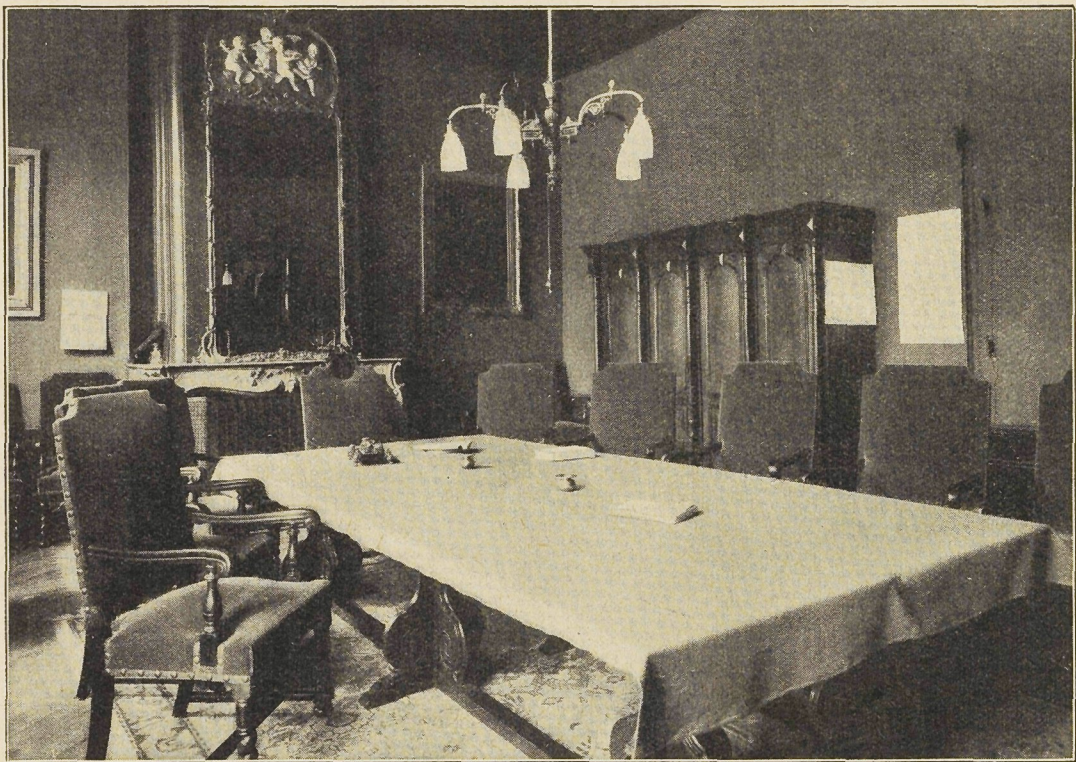
§ 7. Lotgevallen der Universiteit.

Rede van Prof. Dr. H. H. Kuyper, ter overdracht van het rectoraat der Vrije Universiteit aan Prof. Dr. H. Dooyeweerd, op Woensdag 16 September 1931.

*Hoog Eerzame Heeren Directeuren onzer Vereeniging,
Hoog Achtbare Heeren Curatoren dezer Hoogeschool,
Hooggeleerde Professoren,
Zeer Geleerde Heeren Doctoren in onderscheidene wetenschappen,
Wel Eerwaarde Heeren Bedienaren des Woords,
Wel Edele Heeren en Dames Studenten,
En voorts gij allen, die herwaarts opkwaamt om deze plechtigheid met uwe tegenwoordigheid te vereeren,
Zeer geachte Toehoorders en zeer gewenschte Toehoorderessen.*

Geroepen om aan het einde van mijn Rectoraat de annalen onzer Akademie u te verhalen, mag ik wel beginnen met een beeld ontleend aan het Zwitsersche landschap ter karakteriseering van den indruk, dien het afgelopen Akademiejaar bij mij achterliet. Zooals bij dit berglandschap het meest indrukwekkende niet zijn de malsche alpenweiden met haar bontgekleurd hoornvee, waarvan de klokken uit de verte u tegen tjingelen; evenmin de breede dalen, waarop de dorpen liggen uitgespreid als blokjes uit een speeldoos; zelfs niet de steile rotswanden, waarlangs de bergbeken in sluierdans tuimelen naar omlaag; maar dat alles eerst zijn hoogere eenheid en majestueuze bekoring verkrijgt door den bergtop, die boven dit alles uitsteekt, zijn gletschers uitzendt naar beneden en zijn spitsen kegel, door ijs ompantserd, opheft naar den hemel, zoo overheerschte dit jaar de op zich zelf niet onbeteekenende fata, waarop ik straks terugkom, het gouden jubileumfeest, dat onze Hoogeschool den 20sten October 1930 vieren mocht, omdat het vijftig jaar geleden was, dat haar plechtige opening plaats vond in het koor der Nieuwe Kerk en Dr. A. Kuyper zijn magistrale rede uitsprak: Souvereiniteit in eigen kring. In bijzonderheden u de feestelijkheden schetsen van die dagen doe ik niet, vooreerst niet omdat dit te veel van uwe aandacht vragen zou en ten tweede omdat door de goede zorgen van Directeuren dit alles in een Gedenkboek is vastgelegd. Slechts enkele hoofdmomenten wil ik voor u terugroepen. Op den dies natalis zelf vond de publieke Senaatszitting plaats, ditmaal in de groote zaal in het Concertgebouw, die de duizenden hoorders, uit alle deelen des lands opgekomen, nauwelijks bevatten kon. Was bij de opening onzer Hoogeschool alleen de Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam vertegenwoordigd, thans hadden alle Universiteiten en Hoogescholen in Nederland hare afgevaardigden gezonden. Nadat de Rector een toepasselijke rede had

gehouden, vond daarna de publieke promotie plaats van de doctoren honoris causa door den Senaat benoemd. Reeds bij de stichting der Universiteit was de gedachte overwogen om zulk een eeredoctoraat te verleenen om daarmede publiek te getuigen, dat de Universiteit het ius promovendi had, maar om verschillende redenen liet men toen de uitoefening van dit recht achterwege. Nu de Universiteit vijftig jaar bestaan en haar wetenschappelijke sporen verdiend had, meende ze ten volle gerechtigd te zijn van dit privilegium Academicum gebruik te maken. De eerste, die dit doctoraat honoris causa in de juridische faculteit ontving was de heer H. Colijn, als wiens promotor Prof. Diepenhorst optrad. Vervolgens werd dit eeredoctoraat in de Theologische faculteit verleend aan Prof. Dr. J. Sebestyen, aan Ds. D. Bakker en aan Ds. J. C. Rullmann, successievelijk door Prof. Grosheide, Prof. Aalders en Prof. Kuyper. Ten slotte werd ook nog in deze Senaatzitting mededeeling gedaan van den uitslag van het certamen litterarium door het uitschrijven van prijsvragen. Geen der ingekomen antwoorden werd een bekroning met de gouden medaille waardig geacht. De Theologische faculteit keurde echter één antwoord der eervolle vermelding waardig, welk antwoord geschreven bleek door den heer A. Tjoelker, hoofd der Christelijke School te Surhuisterveen. Gelukkiger was de Litterarische faculteit, die op haar prijsvraag twee antwoorden kreeg, aan welke ze een eervolle vermelding kon toekennen; het eene antwoord was van Zuster Agnes Dicker, doctoranda in de klassieke letteren aan de Keizer Karel Universiteit te Nijmegen, het andere van den heer L. J. Elferink, student in de klassieke letteren aan de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam. Na de voorlezing der judicia werden aan genoemde personen de diploma's met de eervolle vermelding uitgereikt, benevens eene gratificatie van f 200.— door Directeuren hun toegekend. Hiermede was de publieke Senaatzitting afgelopen, waarna een officieele receptie volgde. Prof. Dr. H. J. Backer, Rector van de Universiteit te Groningen, bracht hier namens de gezamenlijke Universiteiten en Hoogescholen hare hartelijke gelukwensen over, terwijl de schriftelijke gelukwensen, keurig op perkament gecalligrafeerd, door de respectieve Rectoren werd overhandigd. De warme hulde, daarin aan onze Universiteit gebracht, maakte deze documenten tot een der schoonste herinneringen aan ons jubileum. Ook aan waardeering van de zijde der Regeering ontbrak het niet. Een drietal Ministers, de Minister van Onderwijs, van Justitie en van Binnenlandsche Zaken namen aan de samenkomsten bij dit jubileum gehouden deel en deden deels in deze publieke vergaderingen, deels aan den feestmaaltijd, van hun sympathie voor onze Stichting blijken. H. M. de Koningin eerde onze Universiteit door den Rector Magnificus met het Commandeurskruis in de orde van Oranje Nassau te begiftigen, den ijverigen Directeur-Penningmeester Mr. G. H. A. Grosheide het ridderkruis in de orde van den Nederlandschen Leeuw te verleenen en den heer Administrateur B. Faber te benoemen tot

KIJKJE OP HET NIEUWE AMEUBLEMENT IN DE SENAATSAAL.

ridder in de Orde van Oranje Nassau. Voorts mag met dankbaarheid vermeld worden, dat Z. K. Hoogheid de Prins der Nederlanden ons de eer aandeed aan onzen feestmaaltijd aan te zitten. De schitterende fakkeloptocht door studenten en reünisten aan het einde van dien feestdich was een waardig slot van dezen feestdag, die voor degenen, welke hem bijwoonden, onvergetelijk blijven zal.

Met deze eigenlijke feestviering niet tevreden, hebben Directeuren daaraan nog twee dagen toegevoegd, waar sprekers van naam optraden om historische herinneringen op te halen of de beteekenis der Vrije Universiteit in het licht te stellen en hare belangen te bepleiten. Aangezien de namen dezer feestredenaars en het door hun gesproken woord in het Gedenkboek zijn opgenomen, behoeft ik ze hier niet te vermelden. Behalve dit Gedenkboek werd door de zorg van Directeuren ook een overzicht gegeven van de geschiedenis der Universiteit van 1880 tot 1930. Terwijl eindelijk de Senaat zorgde voor een feestbundel van wetenschappelijke opstellen door hoogleeraren der verschillende faculteiten geleverd. Ten slotte mag ik niet onvermeld laten, dat ook het buitenland van warme belangstelling blijk gaf. Hoewel de Senaat naar de gewoonte gevolgd bij een vijftigjarig jubileum alleen de inlandsche Hoogescholen genoodigd had, zond de Protestantsche faculteit te Boedapesth als afgevaardigde Professor Sebestyen, traden Prof. Dr. G. Besselaar en Prof. Dr. G. H. Stoker op als vertegenwoordigers van den Calvinistenbond in Zuid-Afrika en Pastor Dr. H. Kolfhaus en Pastor Klugkist Hesser uit Elberfeld namens de Duitsche Gereformeerden.

Terugziende op dit jubileum voegt ons in de eerste plaats dank aan God den Heere, die ons genade en eere gaf meer dan een onzer verwacht had, maar dan in de tweede plaats ook aan ons Gereformeerde volk voor de hartelijke liefde voor onze Hoogeschool, bij dit jubileum ons getoond. Zelfs degenen, die ons beginsel niet deelden, verklaarden me, dat ze diep getroffen waren door de geestdrift en het enthousiasme, dat op zulk een wijze zich uitte. Duizenden uit Noord en Zuid, Oost en West waren saamgestroomd naar Amsterdam om ons feest mee te vieren. Zelfs de grootste zalen bleken te klein om hun plaatsruimte te bieden. De spontaneiteit van hun geestdrift, die zich telkens weer uitte in handgeklap en liedgezag, was schier overweldigend en toonde welk een plaats onze Universiteit in het hart van ons Gereformeerde volk heeft. En niet minder kwam dit tot uiting in de rijke feestgave, die Mr. Grosheide op het feestaltaar kon nederleggen. Hadden Directeuren drie ton gevraagd voor de nieuw te stichten Wis- en Natuurkundige Faculteit, de feestgave door ons volk saamgebracht bedroeg meer dan vijf ton behalve hetgeen bovendien nog voor bijzondere doeleinden werd gegeven. Mag ik onder die laatste gaven nog in het bijzonder onze dankbaarheid uiten voor het aanbod van het Studentencorps aan de Vrije Universiteit om de Senaatszaal van een nieuw ameublement te voorzien, waarvoor ook de heeren Gebr. van

Leeuwen te Veenendaal een bedrag van f 2000.— hadden beschikbaar gesteld. De Senaat stelde die gave der studenten bijzonder op prijs. De zachtheid van de toekomstige zetels zal op de welwillendheid van de stemming der professoren tegenover de examinandi zeker niet anders dan een gunstigen invloed uitoefenen.

Mogen de rijke zegeningen bij ons jubileum ons geschonken ons bezielen om in het nieuwe tijdvak met te meer kracht en ijver ons te wijden aan het heilig en heerlijk ideaal, waarvoor onze Hoogeschool is opgericht, nl. om God den Heere de eere toe te brengen op heel het gebied der wetenschap, Zijn naam tot lof en prijs.

Indien ik thans van de hoogte van ons jubileum met u afdaal naar de meer gewone fata academica, dan heb ik in de eerste plaats melding te maken van de veranderingen in de verschillende colleges onzer Universiteit. Gelukkig heeft de dood dit jaar geen offers gevraagd onder hen, die aan onze Hoogeschool verbonden zijn. Maar wel stemt het tot weemoed, dat juist in dit jaar de drie laatstovergebleven stichters onzer Universiteit door den dood zijn weggenomen, waaronder ook de heer Seefat, die jarenlang onze trouwe penningmeester-Directeur was. Niet minder smartte het, dat juist tijdens ons jubileum de mare ons bereike, dat Dr. Schermers, die als Curator inzonderheid voor de Medische faculteit zooveel gedaan had, naar de eeuwige rust was heengegaan. Terwijl eindelijk in den loop van dit Academiejear ons ook het overlijden gemeld werd van den heer J. H. de Waal Malefijt, die behalve een interruptie tijdens zijn Ministerschap, van 1907—1925 permanent onze Directeur en zelfs een tijdlang President-Directeur was. De nagedachtenis van deze mannen, die met zoo zeldzame trouw en liefde onze Hoogeschool gediend hebben, zal onder ons in eere blijven.

Het college van Directeuren door de ijzeren wet van het reglement aan het *παρα ἑστ* onderworpen, zag ditmaal twee uit zijn midden heengaan nl. de heeren G. Wolzak, secretaris, en Mr. G. H. A. Grosheide, penningmeester, in wier plaats op de jaarvergadering te Groningen gekozen werden de heeren Mr. H. Bijleveld en Mr. J. F. van Beeck Calkoen. Gaarne roep ik den nieuw benoemden Directeuren een hartelijk welkom toe en ik houd mij ten volle overtuigd van hun liefde en toewijding voor onze Hoogeschool, waarvan zij beide leerlingen zijn en waaraan de naam, dien zij dragen, zoo nauw verbonden is, maar toch is het niet zonder leedwezen, dat ik mannen als Wolzak en Grosheide uit het college van Directeuren scheiden zie. Vooral wat de laatste, hoe druk ook met werkzaamheden bezet, voor het welslagen van het financieele plan gedaan heeft — waarvan het voortbestaan onzer school afhing — daartoe een organisatie over heel het land tot stand heeft gebracht en ook tot het welslagen van ons jubileum zooveel heeft bijgedragen, geeft hem recht op onzen diepgevoelden dank. Dat hij trots zijn aftreden als Directeur zijn zeer gewaardeerde hulp aan Directeuren niet onthouden wil, vermeedert dien dank en geeft ons

temeer recht om bij het afscheid een *tot wederziens* hem toe te roepen.

In het college van Curatoren waar meer de bestendigheid der Fixsternen heerscht, kwam geen verandering, daar de heer Dr. J. Wessels, die aan de beurt van aftreding was, herbenoemd werd. Met droefheid werd vernomen, dat onze Curator Dr. K. Dijk door een ernstige krankheid verhinderd is deze plichtigheid bij te wonen. Moge God de Heere hem spoedig herstellen doen.

Het aantal professoren in de Juridische en de Wis- en Natuurkundige faculteit breidde zich dit jaar uit. 26 September 1930 hield Prof. Mr. P. S. Gerbrandy zijn inaugureele oratie als hoogleeraar in de Juridische faculteit, welke rede tot onderwerp had: Eenige opmerkingen over de verhouding van Handelsrecht en Arbeidsrecht. 4 October volgde hem Prof. Dr. G. J. Sizoo in de Wis- en Natuurkundige faculteit met een inaugureele oratie over Radio-activiteit en Atoomtheorie. En 10 October werd de Wis- en Natuurkundige faculteit zelfs verrijkt met een tweetal hoogleeraren, Prof. Dr. J. F. Koksma, die een rede hield over Benaderingsproblemen bij irrationeele getallen en Prof. Dr. M. van Haaften, buitengewoon hoogleeraar in de verzekeringswiskunde, met een rede over Notatie en Methode in de elementaire verzekeringswiskunde. Door het optreden dezer hoogleeraren met den hoogleeraar Dr. J. Coops, die reeds vroeger zijn inaugureele oratie gehouden had, was aan den eisch der Hooger Onderwijswet voor de continueering der aanwijzing onzer Universiteit voldaan. Op voordracht van den Senaat hebben Curatoren 20 October de Wis- en Natuurkundige Faculteit geconstitueerd. Terwijl later in den Senaat overleg is gepleegd, welke examens in deze Faculteit zouden worden afgenomen, welke eischen daarbij aan de examinandi zouden gesteld worden en hoe de aanwijzing der Regeering voor deze examens als verdienende den effectus civilis zou kunnen verkregen worden. Gaarne roep ik ook hier den nieuw opgetreden hoogleeraren in de Juridische en Natuur- en Wiskundige faculteit een hartelijk welkom toe en bidt hun den zegen Gods toe op hun arbeid, inzonderheid aan hen, die in de Wis- en Natuurkunde voor zulk een ernstige taak staan.

De uitbreiding van het aantal hoogleeraren en de steeds meer omvattende taak van den Senaat heeft de vraag doen opkomen, of het niet gewenscht zou zijn evenals aan de Rijksuniversiteiten het instituut van assessoren in te voeren, bestaande uit de decani der faculteiten, om den Rector in moeilijke gevallen te assisteeren, met hem de besluiten voor den Senaat voor te bereiden en in spoedeischnende gevallen evenals bij minder beteekenende tuchtquaesties een voorloopige beslissing te nemen. In hoofdzaak is in dien zin door den Senaat een besluit genomen; de uitvoering wacht nog op de nadere uitwerking in het reglement.

Wat de Commissie van Toezicht betreft door de Regeering volgens Art. 201 der H. O.-wet benoemd, zoo is in hare samenstelling geen

verandering gekomen. Wel was dit het geval met het college van Deputaten tot oefening van het verband tusschen de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Theologische faculteit. De Generale Synode dezer Kerken, in September 1930 gehouden, benoemde in plaats van Ds. Landwehr, die overleden was, Ds. J. J. Miedema, van Groningen, en in plaats van Dr. K. Dijk, die Curator was geworden, Dr. J. Thijs te Zwolle. De hartelijke belangstelling der Gereformeerde Kerken bij ons jubileum bleek, toen behalve de tweemaal 's jaars gehouden collecte voor de Theologische faculteit, een extra-collecte voor ons jubileum werd gehouden, welke ruim f 30.000.— opbracht.

Na de wijzigingen in de bestuurscolleges en andere colleges vermeld te hebben, zou ik nu eigenlijk moeten overgaan tot de studentenwereld, gedachtig daaraan, dat een Universiteit niet alleen een corpus doctentium, maar ook een corpus discentium is en het laatste corpus zeker niet minder van beteekenis is. Maar voor ik de memorabilia uit de studentenwereld u vermeld, wensch ik eerst u nog enkele mededeelingen te doen, die het Universitaire leven in het algemeen aangaan of daarmee in nauw verband staan.

Mag ik daarbij in de eerste plaats vermelden de opening van het paedologisch instituut Donderdag 15 Januari door Prof. Waterink in het physiologisch laboratorium, dat vroeger in gebruik was bij Prof. Buytendijk, maar nu door Directeuren voor dit doel disponibel gesteld. Het instituut gaat uit van de Vereeniging tot verzorging en verpleging van idiote en achterlijke kinderen. Het is, behalve een dergelijk instituut te Boedapest, tot dusver het eenige van dien aard in Europa. Aan Prof. Waterink en aan genoemde Vereeniging komt alle lof toe voor de oprichting van dit instiuut, waarvan de groote waarde erkend werd door deskundigen als Dr. Voorthuyzen, inspecteur bij het buitengewoon lager onderwijs, Dr. Schuurmans Stekhoven, inspecteur der krankzinnigengestichten en Prof. Gunning, oud-hoogleraar in de Paedagogiek. Voor de Vrije Universiteit is het een eere hieraan te mogen mede helpen door hare beide hoogleraren Prof. Waterink en Prof. van der Horst.

In het midden van de Februari-maand zorgden de bestuurders van het Calvijnfonds dat, ditmaal zelfs twee, buitenlandsche geleerden voor ons optraden. Prof. J. Bohatec uit Weenen hield twee lezingen over *Autorität und Autoritäten in der Gedankenwelt Calvins* en *Autorität und Freiheit bei Calvin*; Prof. A. Lecerf uit Parijs over *le fondement de l'obligation morale et la liberté dans le nominalisme et chez Thomas d'Aquinas* en daarna over *le fondement et l'obligation morale et la libération chez Calvin*. Zoo werd de band tusschen de Vrije Universiteit en het Calvinisme buiten ons land weer nauwer aangehaald. Het viel alleen te betreuren, dat de opkomst der hoorders bij beide sprekers niet talrijker was. Van den Senaat zelf ging een poging uit om nader contact te krijgen met Zuid-Afrika door professoren vandaar, die ter wille van andere doeleinden naar Europa zouden komen, uit te noodigen voor onze studenten voorlezingen te houden. Onderhande-

lingen met de Technische Commissie, bedoeld in Art. 2 van het verdrag betreffende intellectueele toenadering tusschen Nederland en België om professoren uit te wisselen met de Belgische Universiteiten, hebben nog niet tot een afdoend resultaat geleid.

De „sociale dag” werd ook dit jaar weer gehouden 10 en 12 Maart, waarbij als sprekers optraden de heeren J. Schouten, Mr. N. Stufkens en Ds. S. G. de Graaf. De wetenschappelijke bijeenkomst, die een vorig jaar afgewimpeld was, werd dit jaar wél gehouden te Groningen. Prof. Dr. v. d. Horst verdedigde hier zijn referaat over de beteekenis van de Psycho-pathologie voor het verstaan van de Psychische Dynamiek en Dr. J. Thijs over de grondgedachte van Emil Brunner.

Ten slotte moge ook nog vermeld worden, dat H.H. Directeuren door aankoop van het belendend pand naast het Universiteitsgebouw, de gelegenheid kregen het bureel en al wat met de administratie in verband staat, daarheen over te brengen. De beide kamers in het oude Dr. A. Kuyperhuis, die daardoor vrij kwamen, werden nu aan het Bilderdijk-Museum afgestaan. De vraag, of het niet wenschelijker ware geweest bij het groot gebrek aan plaatsruimte voor de faculteiten in de bestaande gebouwen, deze beide vertrekken beschikbaar te stellen voor universitaire doeleinden dan voor een Museum, dat, hoe belangrijk ook, buiten het kader der Universiteit valt, had de Senaat gaarne gewild, dat niet buiten hem om was beslist.

Wat nu de studentenwereld aangaat, zoo zijn door mij voor 't eerst ingeschreven 93 studenten, het hoogste aantal dusver bereikt; daaronder waren 53 voor de Theologie (ééne dame), 17 voor de Rechten (twee dames), 16 voor de Letteren (drie dames), 6 voor de Wis- en Natuurkunde (éene dame) en 1 voor de Medicijnen. Hieronder waren 7 buitenlanders, allen voor de Theologie, nl. een uit Frankrijk, een uit België, een uit Palestina, twee uit Hongarije, een uit Noord-Amerika en een uit Zuid-Afrika.

In de Theologische faculteit is niemand gepromoveerd; 5 hebben doctoraal examen afgelegd en zijn geslaagd, waaronder een cum laude; 37 hebben candidaatsexamen afgelegd, waarvan 34 zijn geslaagd.

In de Litterarische faculteit zijn gepromoveerd 2 en wel cum laude; een doctoraal examen klassieke letterkunde is niet afgelegd; wel 5 in de Nederlandsche letterkunde en 1 in de Geschiedenis, die allen geslaagd zijn, een in de Ned. letterkunde cum laude. Candidaatsexamens in de klassieke letterkunde zijn afgenomen 7, in de Nederlandsche letterkunde 3 en in de Geschiedenis 1, die evenzoo geslaagd zijn. Wat de prapaedeutische examens aangaat zijn van de 41 examinandi 35 geslaagd, waarvan 3 cum laude en 6 afgewezen. Voor het examen art. 135 H.O.W. zijn 2 geslaagd. Voor het admissie-examen hadden zich aangemeld 21, waarvan 8 slaagden; 9 werden afgewezen; daarna volgden nog 4 herexamens, waarbij de vroeger afgewezenen slaagden. Voor het examen Paedagogiek acte M.O. meldde zich een candidaat aan en slaagde.

In de Juridische faculteit promoveerden 6; voor het doctoraal examen 1e deel slaagden 7 van de 9; voor het tweede deel 9 van de 13. Bij de candidaatsexamens slaagden van de 30 examinandi 25 en werden 5 afgewezen.

Het aantal studenten door mij gerecenseerd bedroeg 490, waaronder 24 dames-studenten.

Een dergelijk cijfergetal als ik u gaf zegt op zich zelf nog niet veel, want niet in de quantiteit maar in de qualiteit schuilt de kracht eener Universiteit. De meestal goede afloop der examens bewijs echter wel dat er met ijver gestudeerd wordt. Aan de Juridische faculteit mag ik wel een woord van hulde brengen voor het percentsgewijze zoo hooge aantal promoties. Het getuigt van de wetenschappelijke inspiratie, die van deze Faculteit uitgaat, dat hoewel hare studenten den doctorstitel niet behoeven voor een maatschappelijke betrekking, ze in het aantal doctoraten door haar verleend den eererang behaalde.

De verhouding van den Senaat tot de studentenwereld was dit jaar uitstekend. Tuchtgevallen kwamen niet voor. Bij het jubileum onzer Hoogeschool werd aan een tweetal hoogleeraren (Prof. Vollenhoven en Prof. Kuyper) en aan een Curator (Ds. Ferwerda) het Eerelidmaatschap van het Corps toegekend. Over de vriendelijke gave bij dit jubileum, den Senaat aangeboden, sprak ik u reeds.

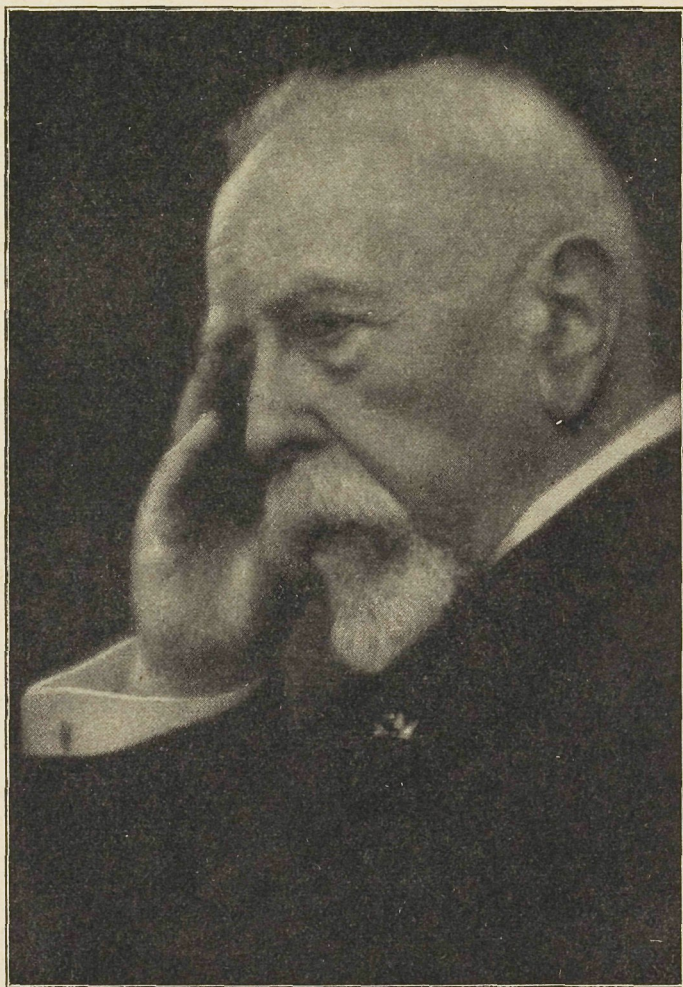
Zijn hiermede de voornaamste fata academica vermeld, ik mag niet onopgemerkt laten voorbijgaan, dat H. M. de Koningin, behalve de onderscheidingen bij ons jubileum verleend, Prof. Dr. G. Ch. Aalders als voorzitter van de Vereeniging voor verpleging van idiote en achterlijke kinderen, bij het jubileum dezer vereeniging het ridderkruis in de orde van den Nederlandschen Leeuw heeft geschonken en nog pas, op harer Majesteits verjaardag, Prof. Dr. V. H. Rutgers benoemd heeft tot Commandeur in de Orde van Oranje Nassau als bewijs van waardeering voor wat hij als voorzitter der Staatscommissie tot herziening der L.O.-wet 1920 had gedaan. Mag ik met beide onderscheidingen de genoemde hoogleeraren van harte gelukwensen. Hoezeer de Regeering op de medewerking van Prof. Rutgers prijs stelt kan wel daaruit blijken, dat hij ook dit jaar als afgevaardigde der Regeering deelnam aan de Commission préparatoire de la Conference du desarmement chargée de la préparation de la Conférence pour la réduction et la limitation des armements, welke Commissie van 6 November tot 9 December 1930 te Genève bijeen was; dat hij voorts benoemd werd tot vertegenwoordiger van Nederland in het Comité belast met het opstellen van een ontwerp-verdrag ter versterking der middelen tot voorkoming van den oorlog, welk Comité van 11—15 Mei 1931 te Genève bijeenkwam en in de derde plaats tot lid der Staatscommissie, die de Regeering van advies dienen zal in hoeverre er behoefte bestaat aan verhooging van rechtsbescherming tegenover de Overheid. Terwijl hij voorts nog college heeft gegeven in de Academie de droit interna-

tional de la Haye over la mise en harmonie du Pacte de la Société des Nations avec le Pacte de Paris en evenzoo voor het Institut für internationales Recht an der Universität Kiel over die Stellung des Krieges im heutigen Völkerrecht.

Wat de representatieve plichten betreft, die ik als Rector had waar te nemen, zal ik u niet lastig vallen met een uitvoerige opsomming van al de uitnoodigingen, die tot mij gekomen zijn om zitting te nemen in comité's, gedenkavonden bij te wonen enz. Toen ik tien jaar geleden het Rectoraat waarnam, was van deze uitnoodigingen nog geen sprake. De stroom van uitnoodigingen, die dit jaar kwam, toonde wel, hoe de positie van onze Universiteit in het publieke leven veranderd is en men nu algemeen met haar rekening houdt. Al heb ik daarom zooveel mij dit mogelijk was aan deze uitnoodigingen gevolg gegeven, ze eischen veel tijd en ik begrijp de klacht van een mijner collega's aan de Rijks-universiteiten, dat een Rectoraatjaar voor eigen studie verloren is. De Technische Hoogeschool te Delft noodigde den Rector en Ab-actis uit om deel te nemen aan de plechtige feestviering en den feestdich ter herdenking van het feit, dat vijf en twintig jaar geleden de Technische School tot Hoogeschool werd verheven, aan welke uitnoodiging door ons gaarne werd voldaan en waarbij we de gelukwensen onzer Universiteit overbrachten. Voorts nam ik als lid van het Eerecomité plaats in het Comité van den Zuid-Afrikaanschen leergang en als gast deel aan het Nederlandsche Philologencongres, beide te Amsterdam gehouden. Bij de Nieuwjaarsreceptie van den Burgemeester te Amsterdam en van den Commissaris der Koningin van Noord-Holland bracht ik de hulde van onze Universiteit over. En voorts werden door mij volgens besluit van den Senaat telegrafische gelukwensen gezonden aan den oud-hoogleraar Prof. Fabius bij zijn 80sten verjaardag en aan onzen zoozeer gewaardeerden Directeur Excellentie Idenburg bij diens 70sten verjaardag.

Een woord van hartelijken dank mag, nu mijn taak ten einde loopt, niet achterwege blijven aan degenen, die mij den zwaren last van het Rectoraat, dat dit jaar zeker geen sinecure was, hielpen dragen. Een dank, die in de eerste plaats toekomt aan onzen ab-actis Prof. Vollenhoven, die vooral bij de voorbereiding van het jubileum op bewonderenswaardige wijze mij terzijde stond bij de vele besognes, die toen van mij werden gevergd. Een dank, dien ik ook gaarne toebreng aan het Locaal Comité en deszelfs wakkeren voorzitter, den heer Van der Bom, voor de toewijding en goede zorg, waarmede zij alle krachten hebben ingespannen om ons feest een waardig aanschijn te verschaffen. En eindelijk breng ik dien dank even hartelijk toe aan ons bureel, aan onzen administrateur B. Faber en onzen pedel L. W. van St. Maartensdijk, zonder wier gestage hulp de taak van een Rector nauwelijks te vervullen zou zijn geweest.

Moge ik aan dien dank ook nog een woord van waardeering en hulde toevoegen voor hetgeen Mevrouw de Directrice van het Hospitium niet

Prof. Mr. D. P. D. FABIUS.

alleen voor de aan haar zorg toebetrouwde studenten maar ook voor ons Hoogleraren heeft gedaan; de cultureele invloed, dien zij op onze studenten uitoefent, maar niet minder haar trouwe zorg voor hun geestelijk en lichamelijk welzijn kan door ons niet genoeg op prijs worden gesteld.

Zoo blijft dan alleen de laatste taak voor mij over om het Rectoraat, dat vooral dit jaar een eerepost was, over te dragen aan u, Mr. H. Dooyeweerd, dien Directeuren op voordracht van den Senaat tot Rector Magnificus hebben benoemd. Voor mij zelf is het een oorzaak van dank, dat ik mijn taak volbrengen mocht en nu weer terugkeer tot de rij der gewone hoogleraren. En met vol vertrouwen draag ik het teken der rectorale waardigheid aan u over. Al behoort ge tot de jongeren, de zin voor de Gesetzmässigkeit, die voor u als het characteristicum van het Calvinisme geldt, zal u tot een trouwen hoeder maken van recht en zede in onzen kring, terwijl uwe jovialiteit en bonhomie ons waarborg zijn, dat de rectorale scepter in uw hand niet te zwaar op ons drukken zal. Moge bij de vervulling van uw taak God de Heere u de noodige wijsheid en kracht geven. Zoo proclameer ik u dan Mr. Herman Dooyeweerd tot Rector Magnificus der Vrije Universiteit; ik roep u het Salve Rector Magnifice, iterumque salve toe om te eindigen met den alouden heilwensch: Vivat crescat, floreat Universitas nostra.

§ 8. In Memoriam Prof. Mr. D. P. D. Fabius.

Bij het ter aarde bestellen van het stoffelijk overschot van Prof. Mr. D. P. D. Fabius sprak de heer Idenburg onderstaande rede, die bij de foto van wijlen Prof. Fabius in dit jaarboek als in memoriam van den ontslapene wordt opgenomen:

Op verzoek van de familie moge ik, in geen andere hoedanigheid dan als vriend, een ook met het oog op het jaargetijde *kort* woord spreken.

Nog geen 6 maanden geleden bereikte Prof. Fabius den leeftijd van 80 jaren. Hij was toen schijnbaar nog in ongebroken kracht. Opgewekt en dankbaar vierde hij dien feestdag, ons allen verbazend door zijn lichamelijke en geestelijke vermogens. Toch had de ziekte, die hem ten grave sleepte, zich toen reeds aangekondigd, zonder dat hij zich van haar ernst bewust was.

Op dien 80sten verjaardag had ik het voorrecht tot hem en tot Mevrouw Fabius het woord te mogen richten in naam van een vrienden- en leerlingenkring. Ik trachtte toen een overzicht te geven van dat rijke en vruchtbare leven; ook de dagbladen hebben toen — en ook nu weder — dat leven van arbeid en toewijding geschetst. Op dit oogenblik en op deze plaats meen ik daarvan te mogen zwijgen. Het

zou worden een verheerlijken van den mensch; terwijl indien ergens dan zeker bij een graf, alleen God groot is. Bovendien zou die mensch-verheerlijking slecht passen bij de zielsgesteldheid, waarin ik hem de laatste maanden herhaaldelijk aantrof en geheel ingaan tegen den uitdrukkelijken wensch van den overledene.

Het was voor hem een zware strijd om te leeren begrijpen, dat hij niet op herstel van deze ziekte kon rekenen; hij meende geruimen tijd, dat nog een werkperiode vóór hem lag. Van het oogenblik echter, dat hij zag, dat het op het einde aanging, was er volkomen overgave aan Gods wil; maar niet dadelijk was er de blijdschap der geloofsverzekerdheid.

Fabius was niet altijd gemakkelijk voor anderen, maar hij was het zeker ook niet voor zich zelve. Hij verkeerde onder het diep besef van Gods majesteit en heiligheid, van eigen zonde en onwaarde. Eerst na veel bidden en strijden kon hij dan ook voor zich persoonlijk ten volle het heil in Christus kinderlijk aannemen en uit persoonlijke ervaring bevestigen, dat Jezus een volkomen verzoening voor al zijne zonden was. Hij deed dit, en een van de laatste woorden, die van hem opgevangen werden, was een beroep op Gods genadige ontferming.

Zoo is deze scherpe denker en kloeke strijder, deze man van onkreukbare oprechtheid en grooten zedelijken moed de eeuwigheid ingegaan als een in zich zelve armen zondaar, die alleen opzag naar Golgotha's Kruis en die bouwde op Gods soevereine genade, die hij in zijn leven zoo vaak had verheerlijkt.

Daardoor bevestigend de roepstemmen, die in woord en geschrift van hem uitgingen. Opdat God alleen zou worden grootgemaakt.

Aldus willen wij hem gedenken; als een door Christus verlost; als een gave van God aan ons volk (in 't bijzonder aan dat volk, dat geleerd heeft met hem voor God te buigen); als een gave, waarvoor de Heere worde gedankt.

Zóó blijft zijne herinering voorleven voor de zijnen; voor zijne rouwdragende weduwe, voor zijne stiefkinderen en familie, voor zijne collega's en vrienden en leerlingen; en blijft van dit leven en van dit sterven een sprake uitgaan tot grootmaking van Gods vrije genade.

§ 9. Studiebeurzen.

Volgens art. 198 van de Hooger Onderwijswet, kan aan ten hoogste tien onvermogenende studenten van buitengewonen aanleg bij elke bijzondere Universiteit een beurs van niet meer dan f 800.— uit 's Rijkskas worden verleend.

Aanvragen voor de hier bedoelde beurzen moeten, op gezegeld request aan den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, worden ingediend bij het College van Curatoren.

Curatoren vragen hierover het advies van de betreffende faculteit en geven op grond daarvan bij de toezending van het request aan den Minister hun advies.

Studenten, in het genot van deze Rijksbeurzen, zijn, gelijk ook aan de Rijks Universiteiten, vrijgesteld van het betalen van collegegelden.

Voorts worden nog in beperkte mate bijzondere rijksbeurzen uitgereikt, waarvoor aanvragen zijn te richten tot en inlichtingen te verkrijgen bij den heer W. de Boer, Secretaris van de Beurzen Commissie, Departement van Onderwijs te Den Haag.

Voor inlichtingen betreffende „Het Studiefonds der Vrije Universiteit” wordt verwezen naar § 20.

Naast de particuliere beurzen, beurzen uitgaande van z.g. leenen en andere corporaties en personen, waaromtrent een overzicht hier moeilijk te geven is, zij nog gewezen op de Kerkelijke beurzen.

Art. 19 der Dordtsche Kerkenordening draagt aan de Kerken op te arbeiden, dat er studenten in de Theologie zijn, die studeeren uit Kerkelijke fondsen.

De namen der Deputaten, door de Gereformeerde Kerken hiervoor aangewezen, zijn vermeld in het Jaarboek ten dienste der Gereformeerde Kerken in Nederland.

§ 10. Het Studiefonds der Vrije Universiteit (met Hospitium).

Bestuur :

Prof. Dr. H. DOOYEWEERD, Rector Magnificus, Voorzitter.

Prof. Dr. R. H. WOLTJER, Vice-voorzitter.

Prof. Dr. D. H. Th. VOLLENHOVEN, Secretaris.

G. WOLZAK Hz., Penningmeester.

Ds. CHR. BRUINS, Assessor.

J. J. C. VAN DIJK.

Mr. J. W. GOEDBLOED.

Prof. Dr. F. W. GROSHEIDE.

Mr. G. H. A. GROSHEIDE.

Ds J. J. MIEDEMA.

Mr. D. W. O. A. SCHUT.

Prof. Dr. G. J. SIZOO.

Een exemplaar van de Statuten is op aanvraag bij de administratie van het Studiefonds, Keizersgracht 166, verkrijgbaar.

Verslag door den Secretaris, Prof. Dr. H. Dooyeweerd, uitgebracht in de jaarvergadering gehouden op 17 October 1931.

Overzien we het afgelopen jaar, dan vragen allereerst enkele *personalia* de aandacht.

Gelukkig behoeft deze rubriek niet als een vorig maal met een In memoriam aan te vangen: niemand uit onzen kring ontviel ons door den dood.

In de samenstelling van het bestuur, dat slechts éénmaal vergaderde, kwam weinig verandering: alleen Prof. Dr. G. Ch. Aalders werd als vertegenwoordiger der Theologische Faculteit vervangen door Prof. Dr. H. H. Kuyper.

Ook de wijziging in het Dagelijksch Bestuur — dat herhaaldelijk bijeenkwam — was niet groot: in de plaats van den afgetreden rector, Prof. Dr. H. J. Pos, trad z'n opvolger in de rectorale waardigheid, Prof. Dr. H. H. Kuyper, als voorzitter op; overigens bleef de samenstelling onveranderd.

De *rekening* liep over een totaal bedrag van *f* 11.038.80, d.i. $\pm$ *f* 250.— hooger dan verleden jaar.

Enkele posten dienen nader bezien.

A. De ontvangsten.

Aan schenkingen kwam ditmaal *f* 60.— minder in dan een vorig jaar, een achterstand, die des te meer opvalt, waar de collecte, op de jaarvergadering te Groningen gehouden, *f* 271.— bedroeg en dus met een bedrag van niet minder dan *f* 110.— de vorige overtrof.

Over dezen tegenvaller kunnen we ons echter gemakkelijk troosten: de schenkingen vormen altijd een wisselvalligen post. Gaan ze in stijgende lijn, dan is dat lang niet altijd vrucht van ingespannen arbeid, en aan de andere zijde is daling niet steeds het resultaat van verminderde activiteit. Dan is de post contributies een veel zuiverder maatstaf. Welnu, deze stegen van *f* 1105.— tot *f* 1478.—, dus met meer dan 33 %.

Eenerzijds werkte daartoe mede het besluit, dat aan het genieten van steun of inwoning in het hospitium de voorwaarde werd verbonden, dat de betrokken student als lid van het Studiefonds is ingeschreven, welk lidmaatschap eventueel kan worden opgezegd, wanneer het bedrag van den genoten steun zal zijn gerestitueerd. Maar het leeuwenandeel van de stijging is toch toe te schrijven aan de voortzetting van de propaganda door middel van circulaires.

B. De uitgaven.

Hier viel de post *Hospitium* erg tegen: vooral was van invloed het feit, dat één kamer openbleef voor logies. Ook de bureaukosten waren belangrijk hooger dan het vorige jaar.

Om stijging van het bestaande tekort — dat nog *f* 3837.42 bedroeg — te voorkomen, werd het maximum der toelage op *f* 200.— gesteld en in totaal op dezen post een *f* 475.— bezuinigd. Zoo kon althans iets — *f* 45.51⁵ — van het tekort worden afgeschreven. Volgend jaar zal daarop volgens begrooting $\pm$ *f* 2000.— kunnen worden afgeboekt.

Niet in de voorgaande cijfers opgenomen is een gift van *f* 518.70, ter gelegenheid van het vijftigjarig jubileum der V. U. bijeengebracht door een Comité van oud-hospitanten, welk bedrag werd besteed voor de aanschaffing van een huistelefoon, eenige stoelen, lampen enz.

Aantal leden-stichters, leden, begunstigers en donateurs.

Het aantal leden-stichters bedroeg 137, vorig jaar 137.

„	„	leden	„	131,	„	„	62; toename 69.
„	„	begunstigers	„	262,	„	„	279; daling 17.
„	„	donateurs	„	13,	„	„	10; toename 3.
Totaal				543,		488;	„ 55.

Hospitium.

Het is nog steeds gevestigd Keizersgracht 162; als Directrice fungeerde ook dit jaar Mevr. C. M. E. Kuyper. Het telde in den afgelopen cursus 28 inwonende studenten, onder wie 2 Hongaren en 1 Chinees. Van deze 28 betaalden 7 studenten den vollen kostprijs.

Steunverleening op grond van art. 3, sub 1 der Statuten.

Over het afgelopen jaar werd financieele steun verleend aan 53 studenten, nl. 21 toelagen aan hospitanten en 32 aan studenten buiten het hospitium.

Slotopmerking.

Reeds vele jaren bestaat de bepaling, dat de studenten, die gesteund worden de zedelijke verplichting aanvaarden om, wanneer ze daartoe later in staat zullen zijn, de genoten gelden aan het Studiefonds terug te betalen.

De belofte wordt graag gegeven.

Van restitueeren komt echter nog niet veel: in den cursus 1930/'31 ontvingen we slechts van twee oud-studenten ieder *f* 100.—, en voorts van enkele anderen een zeer hooge contributie, die waarschijnlijk als restitutie bedoeld is. Mogen we de overige vroegere alumni langs dezen weg eens aan hun belofte herinneren?

Verlies- en Winstrekening 1930-'31
van „Het Studiefonds der Vrije Universiteit”.

ONTVANGSTEN:	UITGAVEN:
Schenkingen f 362.60	Studietoelagen .. f 9100.—
Ver. v. H. O. op	Hospitium „ 1446.20
Geref. gr. „ 6000.—	Bureaunkosten „ 355.04½
Contributiën „ 1478.30	Kapitaal (5 % van
Interest „ 3197.90	gew. inkomsten) „ 92.04
	Afschrijving op
	tekort „ 45.51½
f 11038.80	f 11038.80

Balans per 14 September 1931.

Effecten f 66120.55	Ver. v. H. O. op
Kas „ 244.66½	Geref. gr. f 4000.—
Giro „ 314.30	Kapitaal „ 728.84
Contributiën „ 230.—	Onaantastbaar Ka-
Pensiongelden .. „ 775.—	pitaal „ 66820.55
Hospitium „ 571.97	Waarborgsom Hos-
Tekort 1927/'28 tot	pitanten „ 499.—
1930/'31 „ 3791.90½	
f 72048.39	f 72048.39

Hospitium, Keizersgracht 162.

Directrice: Mevrouw C. M. E. Kuyper.

Het hospitium heeft 29 inwonende studenten.

Aanvragen om plaatsing in het Hospitium of toelage uit het Studiefonds te richten aan den tegenwoordigen Secretaris, Prof. Dr. D. H. Th. Vollenhoven, 2e Const. Huygensstraat 38, Amsterdam-W.